

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра цифровізації та бізнес-консалтингу

Дипломна магістерська робота

на тему Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту безготівкових коштів на підприємстві

Виконала: студентка групи МгЗМОК-20
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньої програми Міжнародний облік та
аудит-консалтинг

Піцик Альони Павлівни

Керівник д.е.н., проф. Наталія РАДІОНОВА

Рецензент к.е.н., доц. Михайло ВЕРГУН

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра цифровізації та бізнес-консалтингу

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма Міжнародний облік та аудит консалтинг

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри цифровізації та бізнес-консалтингу

_____ Маргарита СКРИПНИК

“ _____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ

Піцик Альони Півлівни

1. Тема роботи Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту безготівкових коштів на підприємстві
2. Науковий керівник роботи Радіонова Наталія Йосипівна д.е.н., проф., _____
Затверджені наказом вищого навчального закладу від “04” жовтня 2021р. No286.
3. Строк подання студентом роботи 8 грудня 2021 року.
4. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні документи, фінансова звітність, облікові реєстри та інша документація ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», наукові статті, підручники, посібники, періодичні видання.
5. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити): економічна сутність, значення безготівкових коштів; сучасні форми розрахунків безготівковими коштами: їх переваги та недоліки; огляд літературних джерел та нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з безготівковими коштами; аналіз основних показників діяльності підприємства; формування методики економічного аналізу безготівкових коштів на підприємстві; оцінка використання безготівкових коштів на та її вплив на результати роботи підприємства; характеристика організації роботи бухгалтерської служби; методика, порядок та техніка ведення обліку безготівкових коштів на підприємстві; удосконалення обліку підприємства з використанням інформаційних технологій; вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю; Організація аудиту по безготівковим коштам; Методика аудиту безготівкових коштів підприємства.

5. Консультанти розділів дипломної магістерської роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Радіонова Н.Й.	3.11.2021	7.11.2021
Розділ 2	Радіонова Н.Й.	8.11.2021	12.11.2021
Розділ 3	Радіонова Н.Й.	13.11.2021	17.11.2021
Розділ 4	Радіонова Н.Й.	18.11.2021	23.11.2021
Висновки	Радіонова Н.Й.	24.11.2021	24.11.2021

6. Дата видачі завдання 20.09.2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної магістерської роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1.	Вступ	1.11.2021	Виконано
2.	Розділ 1 Економічні засади здійснення операцій з безготівковими коштами.	3-7.11.2021	Виконано
3.	Розділ 2 Аналіз ефективності використання безготівкових коштів на підприємстві.	8-12.11.2021	Виконано
4.	Розділ 3 Організація і методика обліку безготівкових коштів на підприємстві	13-17.11.2021	Виконано
5.	Розділ 4 Організація і методика аудиту безготівкових коштів на підприємстві	18-23.11.2021	Виконано
6.	Загальні висновки	24.11.2021	Виконано
7.	Оформлення магістерської роботи (чистовий варіант)	25.11.2021	Виконано
8.	Здача дипломної магістерської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)	26.11.2021	Виконано
9.	Перевірка дипломної магістерської роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	29.11.2021	Виконано
10.	Подання дипломної магістерської роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	01.12.2021	Виконано

Студент

Науковий керівник роботи

Директор НМЦУПФ

Піцик А. П.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Радіонова Н. Й.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Олена ГРИГОРЕВСЬКА

АНОТАЦІЯ

Пицик А.П. Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту безготівкових коштів на підприємстві.

В кваліфікаційній магістерській роботі досліджено економічні засади здійснення операцій з безготівковими коштами, проаналізовано ефективність використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», досліджено організацію та методику обліку безготівкових коштів на підприємства, оцінено організацію та методику аудиту безготівкових коштів на підприємстві.

Магістерська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи, без додатків складає 108 сторінок, ілюстровані 19 таблицями, 12 рисунками. Список використаних джерел складається із 72 найменувань, в роботі 7 додатків.

Ключові слова: операції, безготівкові кошти, розрахунки, облік, аналіз, аудит, достовірність, звітність

АННОТАЦИЯ

Пицык А.П. Организационные и методические основы учета, анализа и аудита безналичных средств на предприятии.

В квалификационной магистерской работе исследованы экономические основы осуществления операций с безналичными средствами, проанализирована эффективность использования безналичных средств на ООО «ФАСАДБУДСЕРВИС», исследована организация и методика учета безналичных средств на предприятия, оценена организация и методика аудита безналичных средств на предприятии.

Магистерская работа состоит из введения, четырех глав, выводов к главам, общих выводов, списка использованных источников и приложений. Общий объем работы, без приложений, составляет 108 страниц, иллюстрированные 19 таблицами, 12 рисунками. Список использованных источников состоит из 72 наименования, в работе 7 приложений.

Ключевые слова: операции, безналичные средства, расчеты, учет, анализ, аудит, достоверность, отчетность

ABSTRACT

Pitsyk AP Organizational and methodological principles of accounting, analysis and audit of non-cash funds at the enterprise.

The qualification master's thesis examines the economic principles of non-cash transactions, analyzes the effectiveness of non-cash funds at LLC "FASADBUDSERVICE", studies the organization and methodology of accounting for non-cash funds to enterprises, evaluates the organization and methodology of auditing non-cash funds at the enterprise.

The master's thesis consists of an introduction, four sections, conclusions to the sections, general conclusions, a list of used sources and appendices. The total volume of work, without appendices is 108 pages, illustrated with 19 tables, 12 figures. The list of the used sources consists of 82 names, in work 7 appendices.

Keywords: operations, non-cash funds, calculations, accounting, analysis, audit, reliability, reporting

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1.ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БЕЗГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ	13
1.1.Економічна сутність, значення безготівкових коштів	13
1.2.Сучасні форми розрахунків безготівковими коштами: їх переваги та недоліки	21
1.3.Огляд літературних джерел та нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з безготівковими коштами.....	30
Висновки до першого розділу.....	40
РОЗДІЛ 2.АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	41
2.1. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»	41
2.2. Формування методики економічного аналізу безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	52
2.3. Оцінка використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» та її вплив на результати роботи підприємства	56
Висновки до другого розділу	62
РОЗДІЛ 3.ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	63
3.1. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби	63
3.2. Методика, порядок та техніка ведення обліку безготівкових коштів у ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	70
3.3.Удосконалення обліку ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» з використанням інформаційних технологій	77
Висновки до третього розділу.....	82
РОЗДІЛ 4.ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	83

4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».....	83
4.2. Організація аудиту по безготівковим коштам	87
4.3. Методика аудиту безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»	93
Висновки до четвертого розділу	95
ВИСНОВКИ.....	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	101
ДОДАТКИ.....	109

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкових відносин роль підприємства зростає. Підприємство це те місце де створюється необхідна суспільству продукція, надаються необхідні послуги; вирішуються питання щодо використання і впровадження високопродуктивної техніки, технології, економічного витрачання ресурсів; зниження витрат виробництва; розробки бізнес-плану; використання маркетингу; ефективного управління.

Крокуючи в ногу з сьогоденням для нормальної виробничо-господарської діяльності в процесі свого існування підприємству необхідні безготівкові кошти. Безготівкові кошти – це записи на рахунках у банку, які за своїм юридичним значенням в цілях оподаткування є рівними готівковим коштам (таким, що існують у формі грошових знаків).

Будь-яке підприємство постійно здійснює неймовірно велику кількість операцій зі своїми контрагентами, бюджетом, працівниками, власниками. Домінуючу роль в розрахункових операціях складають такі розрахунки: за придбання сировини і матеріалів; за продукцію, яку було продано; за надані послуги. З метою забезпечення, а також зберігання грошових коштів, та здійснення банківських розрахунків як з юридичними, так і з фізичними особами, підприємства відкривають рахунки в установах банків.

Безготівкові розрахунки – це частина економіки, що забезпечує перерахування коштів конкретно з рахунку підприємства, яке платить на рахунок підприємства, що отримує кошти. У цих розрахунках банк виступає фінансовим посередником. Послуги які він надає своїм клієнтам підприємствам, підприємцям і фізичним особам є важливим аспектом сучасної економічної системи. Порядок безготівкових розрахунків є регламентованим законодавством. Здійснення розрахункових операцій через банк знижує потребу в готівці, це сприяє концентрації в банку вільних грошових коштів для кредитування,

забезпечує їх збереження і більш ефективне використання, це в свою чергу оптимізує й прискорює грошовий обіг держави в цілому.

Також слід відмітити ще одну особливість безготівкових коштів як активів підприємства.

Отже, облік банківських операцій є невід'ємною частиною всього господарського процесу, так як функціонування підприємств передбачає безперервний рух грошових коштів, управління яким значною мірою впливає на ефективність діяльності підприємства. Саме тому правильне ведення обліку безготівкових розрахунків та їх контроль є досить актуальними питаннями.

Таким чином, тема обліку банківських операцій актуальна, оскільки практично кожне підприємство України так чи інакше має справу із безготівковими грошовими коштами.

Дослідженню особливостей та проблемних аспектів аудиту безготівкових розрахунків присвячено ряд праць відомих вітчизняних вчених: І. Б. Садовської, З. Б. Живко, Д. Б. Столярук, Л. П. Кулаковської, А. Г. Загороднього. Вагомий внесок в дослідження даної проблеми на міжнародному рівні зробили такі науковці: Е. С. Хендріксен, М. Перер, М. Р. Метью, Б. Коласс, Г. Шілінглоу та інші.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу безготівкових коштів з застосуванням практичних матеріалів підприємства. Розробка пропозиції щодо удосконалення організації обліку, контролю і економічного аналізу безготівкових розрахунків з покупцями і замовниками. Реалізація вищезазначеної мети зумовила необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- розглянути економічну сутність, значення безготівкових коштів;
- визначити сучасні форми розрахунків безготівковими коштами: їх переваги та недоліки;
- провести огляд літературних джерел та нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з безготівковими коштами;

- проаналізувати основні показники діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»;
- дослідити формування методики економічного аналізу безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»;
- оцінити використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» та її вплив на результати роботи підприємства;
- надати характеристику організації роботи бухгалтерської служби ;
- характеризувати методику, порядок та техніку ведення обліку безготівкових коштів у ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»;
- запропонувати напрями удосконалення обліку ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» з використанням інформаційних технологій;
- розглянути вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»;
- описати організацію аудиту по безготівковим коштам;
- викласти методику аудиту безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».

Об'єкт дослідження: процес обліку, аналізу та аудиту безготівкових коштів.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад з обліку, аудиту та аналіз безготівкових коштів.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано такі методи: порівняльного аналізу та узагальнення – для визначення сутності економічних понять; економіко-статистичного аналізу – для дослідження тенденцій розвитку досліджуваного підприємства; теоретичного узагальнення – для обґрунтування особливостей, що характеризують систему бухгалтерського обліку, аудиту та аналіз підприємства.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти та нормативні матеріали Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Інструкції та Положення з бухгалтерського обліку, наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Грабова Н.Н., Завгородній В. П., Добровський В. Н. та інших; фінансова та управлінська звітність ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»; публікації

періодичних та спеціалізованих вітчизняних і зарубіжних видань; матеріали науково-практичних конференцій і семінарів, а також результати власних досліджень та спостережень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів покращення обліку і аудиту безготівкових коштів, розробці теоретичних і практичних рекомендацій щодо оптимізації обліку та аудиту безготівкових коштів на досліджуваному підприємстві. Робота має практичну значущість і рекомендована до впровадження у практику діяльності ТОВ «Фасадбудсервіс», що підтверджується довідкою з підприємства.

Практичне значення. Реалізація пропозицій сприятиме підвищенню ефективності бухгалтерського обліку і аудиту безготівкових коштів підприємства. Апробація результатів дослідження. Було взято участь у II Міжнародній науковій конференції «ЗДОБУТКИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРИКЛАДНИХ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ НАУК XXI СТОЛІТТЯ» 05.11.2021 в м. Рівне, Україна.

Публікації. За результатами виконання дипломної магістерської роботи опубліковано статтю «Особливості аудиту безготівкових коштів на підприємстві» в International Electronic Scientific Journal “Science Online“.– 2021. – No 11.

Структура та обсяг роботи. Дипломна магістерська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи становить 108 сторінок, в тому числі 19 таблиць, 12 рисунків. Список використаних джерел містить 72 найменування, у роботі 8 додатків.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БЕЗГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ

1.1. Економічна сутність, значення безготівкових коштів

У процесі господарської діяльності підприємство веде розрахунки з постачальниками та підрядниками, покупцями та замовниками, соціальними фондами, бюджетом, банком та іншими дебіторами та кредиторами.

Під розрахунками розуміють економічні взаємини організацій, підприємств, установ та фізичних осіб, пов'язані з оплатою товарно-матеріальних цінностей, робіт та послуг, а також із виконанням фінансових зобов'язань. Розрахунки поділяються на два види: розрахунки готівкою та безготівкові розрахунки.

Однією з базових структур ринкової економіки є платіжний механізм, який поділяється на готівково-грошовий та безготівковий. Безготівковий платіжний оборот в Україні становить понад 70%, в економічно розвинених країнах – до 95% [3].

Безготівковий обіг - це рух грошей безготівкового обороту. Під ними розуміються передусім банківські депозити на рахунках клієнтів, використання яких здійснюється за допомогою чеків, кредитних карток, електронних переказів. У грошовому обороті застосовуються також векселі, сертифікати, а низці країн - інші зобов'язання та вимоги [4].

Безготівковий платіжний оборот здійснюється у вигляді записів за рахунками платників та одержувачів коштів або шляхом заліків взаємних вимог. Саме широкий розвиток безготівкових розрахунків зумовило необхідність встановлення зв'язків між банками та перетворення їх на банківську систему [5].

Безготівкові розрахунки - це розрахунки, здійснювані без використання готівки, у вигляді перерахування коштів за рахунками кредитних установ і заліків взаємних вимог. Організація грошових розрахунків з використанням

безготівкових грошей набагато краща за платежі готівкою. Широкому застосуванню безготівкових розрахунків сприяє розгалужена мережа банків, а також зацікавленість держави в їхньому розвитку, як з вищезазначеної причини, так і з метою вивчення та регулювання макроекономічних процесів [7].

Безготівкові розрахунки – це розрахунки, здійснювані без використання готівки, у вигляді перерахування коштів за рахунками кредитних установ і заліків взаємних вимог [8].

Безготівкові розрахунки здійснюються без участі готівки, тобто шляхом перерахування грошових сум з рахунку платника на рахунок отримувача у банку або шляхом застосування заліків взаємних вимог [11].

Основою безготівкових розрахунків є банківський платіж - перерахування (переказ) коштів із рахунку платника з цього приводу одержувача шляхом відповідних записів на даних рахунках. Таким чином, для здійснення безготівкових розрахунків, як правило, потрібна наявність рахунку у відповідній фінансовій установі - уповноваженому банку.

Під безготівковими розрахунками розуміються розрахунки між юридичними особами, і навіть розрахунки з участю індивідуальних підприємців, фізичних осіб, проведені через банк у безготівковому порядку.

Термін «безготівкові розрахунки» використовується зазвичай, у двох значеннях. У широкому значенні значення даного терміна сприймається як процес погашення грошових зобов'язань без застосування готівки [13, с.54]. Інше значення - вузько юридичне, яке може бути витлумачено як «правові відносини, передумовою виникнення яких є право вимоги власника рахунку до обслуговуючого його банку про перерахування з зазначеного банківського рахунку певної грошової суми за зазначеними реквізитами у визначений строк та за винагороду, а також кореспондент даного праву обов'язок банку» [27, с.87].

На наш погляд, безготівкові розрахунки є способом врегулювання боргових зобов'язань без використання готівки. Такий підхід до визначення відбиває повну економічну характеристику і виходить із тлумачення двох понять, де термін

«безготівковий» передбачає застосування готівки, а розрахунки є процес підрахунку грошових зобов'язань.

Отже, у здійсненні безготівкових розрахунків беруть участь три сторони: платник коштів, банківська установа, яка здійснює переказ даних коштів, та їх одержувач.

Особливості безготівкових розрахунків та завдання організації останніх у інтересах економіки країни вимагають створення певної системи, яка має забезпечувати найефективніше їх застосування у ринковому господарстві.

Під системою безготівкових розрахунків розуміють їхню організацію, закріплену відповідним законодавством. Складовими частинами системи слід вважати:

1. принципи організації: свобода вибору форми безготівкових розрахунків, терміновість платежу, забезпеченість платежу, здійснення розрахунків за банківськими рахунками;
2. методи платежу;
3. форми розрахунків;
4. вимоги до організації безготівкових розрахунків [19].

Необхідно також відзначити тісний взаємозв'язок принципів організації системи безготівкових розрахунків. На цей зв'язок звертає увагу в одній із своїх робіт Н. В. Новицька, роблячи висновки у тому, що «принципи - це основні конструктивні властивості системи безготівкових розрахунків чи функціонування як кошти платежу безготівкових розрахунках» [34, с.59], із цим не можна погодитися. Таким чином, система принципів хоч і є базовим ключовим елементом системи безготівкових розрахунків, у той же час поступово еволюціонує, з'являються нові першорядні елементи, у зв'язку з чим дана тема є актуальною, що вимагає глибокого дослідження та розвитку.

Видається вірною думка Я. І. Мулик, який вважає, що «спосіб платежу - це специфічна форма руху, властива кожному засобу платежу безготівковому

платіжному обороті» [31, с. 107]. Таке визначення ґрунтується на тому, що кожному виду безготівкових коштів платежу властива певна форма руху.

Наприклад, виданим платниками розрахунковим документам властива форма руху як заліку взаємних вимог, але лише за наявності взаємних тренувань контрагентів. В інших випадках даним документам властива форма руху у вигляді грошей чи кредиту.

Сутність способу платежу повинні визначати такі елементи, як платіжний засіб, форма його руху та суб'єкти платежу. Тому ми вважаємо, що під способом платежу слід розуміти особливу форму руху платіжних коштів, яка, і виражає різні механізми безготівкових операцій із переказу грошей. У зв'язку з цим сучасними способами платежу є: переказ коштів, залік взаємних вимог та зобов'язань, передача документів.

Наступним елементом системи безготівкових розрахунків є форми безготівкових розрахунків. Розглядаючи сутність безготівкових розрахунків та зв'язок елементів системи останніх, можна стверджувати, що форми розрахунків є сукупністю взаємопов'язаних способів платежу та пов'язаного з ним документообігу[39].

Причому потрібно взяти до уваги всю їхню сукупність, яка дозволяє відрізнити одну форму розрахунків від іншої. Документообіг - це система оформлення, використання та руху коштів.

Тому під формою безготівкових розрахунків слід розуміти встановлення законодавства специфічну форму руху, властиву певному платіжному інструменту в платіжному обороті, яка повною мірою відображає розглянуту вище специфіку цього елемента системи.

Для ефективної організації безготівкових розрахунків особливе значення надається черговості платежів. Усі підприємства міста і організації повинні дотримуватися платіжну дисципліну, тобто, повинні своєчасно погашати свої фінансові зобов'язання. Якщо з якихось причин підприємство призупинило платежі за терміновими зобов'язаннями, то ця заборгованість поширюється

ланцюжком від підприємства до підприємства [28]. Тому в таких умовах регулювання черговості платежів здавна є одним із страхів питань грошово-кредитної політики.

Як відомо, частиною грошового обороту є безготівковий оборот, головною умовою організації якого є наявність законодавчих актів, що регламентують організацію грошових розрахунків за участю банківської системи. Значення економічних та юридичних умов, сприяють правильної організації безготівкового обороту, важко переоцінити для безперебійного здійснення розрахунків, які, своєю чергою, є його виразом, маючи важливе економічне значення у прискоренні оборотності коштів, скороченні готівки та зниження витрат звернення.

Принципи організації розрахунків – основи їх проведення. Дотримання принципів у сукупності дозволяє забезпечити відповідність розрахунків вимогам: своєчасності, надійності, ефективності.

Перший принцип – правовий режим здійснення розрахунків та платежем – вимагає, щоб поведінка учасників розрахункових взаємовідносин відповідала нормам права, правової відповідальності. Базою для цього є комплекс законів та підзаконних актів. Головний регулюючий орган платіжної системи – Національний Банк України (НБУ) [25].

Другий принцип - здійснення розрахунків за банківськими рахунками. Необхідна передумова — наявність банківських рахунків і в постачальників, і в покупців. Для розрахункового обслуговування між банком та клієнтом укладається договір банківського рахунку – самостійний двосторонній цивільно-правовий договір.

Третій принцип – підтримання ліквідності лише на рівні, що забезпечує безперебійне здійснення платежів. Дотримання цього принципу – запорука чіткого виконання зобов'язань.

Четвертий принцип – наявність акцепту (згоди) платника платіж. Цей принцип реалізується шляхом застосування або відповідного платіжного

інструменту (чека, простого векселі, платіжного доручення), що свідчить про розпорядження власника на списання коштів або спеціального акцепту документів, виписаних одержувачами коштів.

П'ятий принцип – терміновість платежу – впливає із самої суті ринкової економіки, невід'ємною умовою якої є своєчасне та повне виконання платіжних зобов'язань.

Шостий принцип – принцип майнової відповідальності за недотримання договірних умов.

Сьомий принцип – контроль всіх учасників за правильністю здійснення розрахунків, дотриманням встановлених положень про порядок їх проведення – поділяється на попередній, поточний, наступний, внутрішній та зовнішній контроль[51].

Безготівкові розрахунки обслуговують переважно сферу господарських зв'язків підприємств та його взаємовідносини з фінансово-кредитною системою.

Таким чином, сутність їх у тому, що господарські органи здійснюють платежі один одному за товарно-матеріальні цінності та надані послуги, а також за фінансовими зобов'язаннями шляхом перерахування належних сум з рахунку платника на рахунок одержувача або заліку взаємної заборгованості (див. рис. 1.1).

Операції по безготівковим розрахунках відбиваються на розрахункових, поточних та інших рахунках, які банки відкривають своїм клієнтам після подання останніми відповідних документів [53].

З одного боку, розвиток безготівкових розрахунків призводить до скорочення потреби у готівці і до економії витрат обігу. Чим більший платіж, тим більше виявляються ці переваги. Проте, якщо сума сплати незначна, то вигідніший внесок готівкою. Встановити точно грань, коли переваги готівкового платежу переходять у його недоліки досить важко.

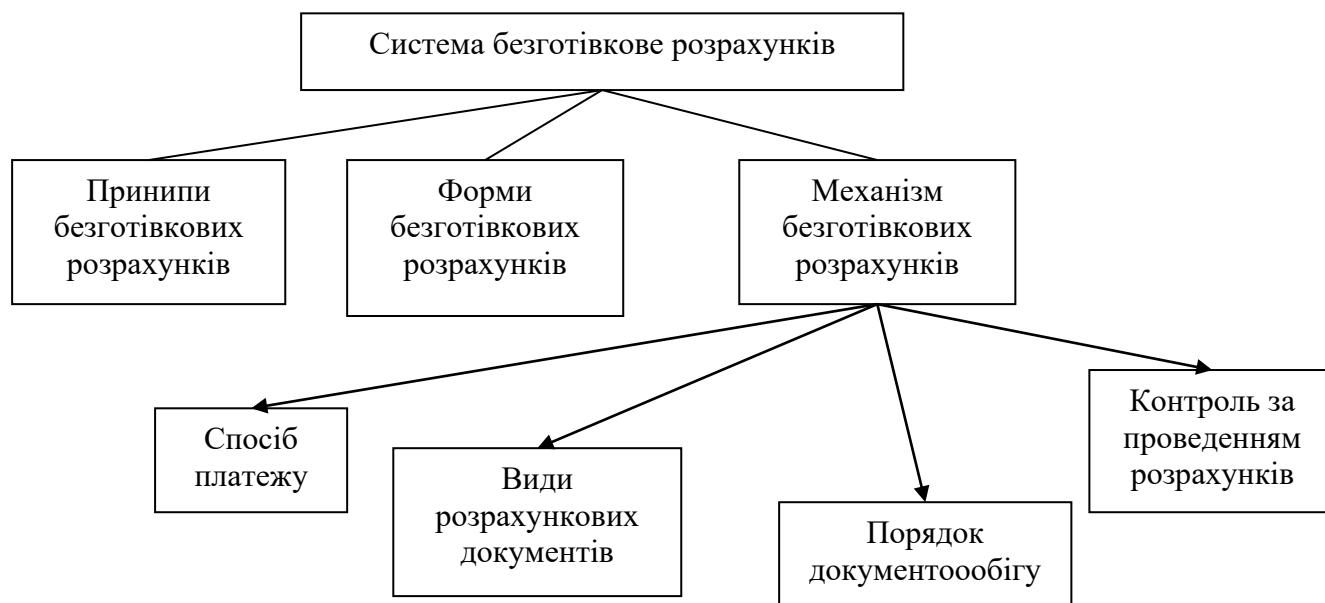

Рис. 1.1. Система безготівкових розрахунків

Джерело:[4]

Значення безготівкових розрахунків велике, оскільки:

1. Безготівкові розрахунки сприяють концентрації фінансових ресурсів у банках. Тимчасово вільні кошти підприємств, які у банках, одна із джерел кредитування [6].

2. Безготівкові розрахунки сприяють нормальному кругообігу коштів у народному господарстві.

3. Чітке розмежування безготівкового та готівкового грошового обігу створює умови, що полегшують планування грошового обігу та безготівкового грошового обігу, а також визначення розмірів емісії та вилучення готівки з обігу.

Безготівкові розрахунки мають важливе економічне значення прискорення оборотності коштів, скорочення готівки, необхідні звернення, зниження витрат оброблення. Особливості безготівкових розрахунків виявляються в наступному:

- У розрахунках готівкою беруть участь платник та одержувач, що передають готівку. У безготівкових розрахунках учасників троє; платник, одержувач та банк, у якому здійснюються такі розрахунки у формі записів за рахунками платника та одержувача;

- Учасники безготівкових грошових розрахунків перебувають у кредитних відносинах з банком. Ці відносини виявляються у сумах залишків на рахунках учасників таких розрахунків. Подібні кредитні відносини у готівково-грошовому обороті відсутні;

- Переміщення (перерахування) грошей, що належать одному учаснику розрахунків, на користь іншого здійснюються шляхом записів за їх рахунками, внаслідок чого змінюються кредитні відносини банку з учасниками таких операцій[3].

Іншими словами, тут проводиться кредитна операція, що здійснюється за допомогою грошей. Тим самим оборот готівки замінюється кредитною операцією. Безготівкові розрахунки обслуговують переважно сферугосподарських зв'язків підприємств та його взаємовідносини з фінансово-кредитною системою.

Економічне значення безготівкових розрахунків:

- Прискорення оборотності коштів та здійснення платежів;
- Скорочення обсягу готівки, необхідних для обігу, а також зниження витрат, пов'язаних з їх оборотом;
- Безготівкові розрахунки сприяють концентрації фінансових ресурсів у банках. Тимчасово вільні кошти підприємств, що зберігаються у банках, є одним із джерел кредитування;
- Чітке розмежування безготівкового та готівкового грошового оборотів створює умови, що полегшують планування грошового обігу та безготівкового грошового обігу. Розширення сфери безготівкового обороту дозволяє точніше визначати розміри емісії та вилучення готівки з обігу.

Таким чином, сутність безготівкових розрахунків полягає у тому, що господарські органи здійснюють платежі один одному за товарно-матеріальні цінності та надані послуги, а також за фінансовими зобов'язаннями шляхом перерахування належних сум з рахунку платника на рахунок одержувача або заліку взаємної заборгованості. Важливість безготівкових розрахунків в умовах

глобалізації фінансових ринків, прискорення оборотності коштів є більш значимою для сучасної економіки, оскільки:

- безготівкові розрахунки сприяють концентрації фінансових ресурсів у банках. Тимчасово вільні кошти підприємств, що зберігаються в банках, є одним із джерел кредитування;

- безготівкові розрахунки сприяють нормальному обігу коштів у народному господарстві;

- чітке розмежування безготівкового та готівкового обігу створює умови, що полегшують планування готівкового та безготівкового обігу.

1.2. Сучасні форми розрахунків безготівковими коштами: їх переваги та недоліки

Безготівкові розрахунки здійснюються у різних формах. Форми безготівкових розрахунків — це врегульовані законодавством способи виконання банком грошових зобов'язань підприємств і закупівельних організацій.

Клієнти банків самостійно обирають будь-яку з допустимих форм безготівкових платежів та передбачають їх у договорах, які укладаються ними зі своїми контрагентами. При цьому кожна з форм має специфічні особливості у характері та русі розрахункових документів. [3].

Необхідно вказати ряд ознак, якими форми розрахунків різняться. Тут слід зазначити таку ознаку, як час платежу. Так, акредитивна форма розрахунків передбачає оплату за відвантаженням товару, а розрахунки платіжними дорученнями, можуть передувати відвантаженню товару, збігатися або слідувати за нею.

Наступна важлива ознака — місце здійснення платежу. В основному він стосується випадків, коли рахунки платників та пов'язані з актом платежу банку платника і наступним рухом коштів до банку одержувача, а за акредитивної форми - платіж відбувається у банку постачальника. одержувачів коштів перебувають у

різних банках. Наприклад, розрахунки платіжними дорученнями. Розглянемо становлення цієї системи у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Розвиток форм безготівкових розрахунків в Україні

1921-1930 рр.	1930-1932 рр.	1987-2002 рр.	2002 р. – по теперішній час
Розрахунки чеками	Акцептна форма розрахунків	Інкасова (акцептна) форма розрахунків	Розрахунки платіжними дорученнями
Розрахунки у порядку банківських переказів	Акредитивна форма розрахунків	Акредитивна форма розрахунків	Розрахунки плановими платежами
Розрахунки із застосуванням векселів.	Розрахунки за особливими рахунками	Розрахунки платіжними дорученнями	Акредитивна форма розрахунків
Розрахунки чеками	Розрахунки чеками	Розрахунки чеками	
Банківські перекази	Розрахунки у порядку заліку взаємних вимог	Розрахунки платіжними вимогами – дорученнями	
Розрахунки у порядку заліку взаємних вимог			

Джерело:[8]

Аналізуючи табл.1.1, можна дійти невтішного висновку у тому, що з кожним роком відбуваються перетворення форм безготівкових доходів. Також можна помітити появу нових видів розрахунків - безготівкового.

Форми розрахунків різняться і ступенем гарантії платежу. Якщо розрахунки платіжними дорученнями умовно гарантують своєчасність розрахунків, акредитиви і чеки дають безумовну гарантію платежу.

Також необхідно зазначити, що форми розрахунків характеризуються порядком оформлення розрахункових документів та правилами їхнього руху за схемами документообігу.

Форми розрахунків визначаються договором між платником та одержувачем коштів. Вибір форми розрахунків залежить від виду товару, попиту та пропозиції, характеру господарських зв'язків між контрагентами угоди,

способу транспортування вантажу, фінансового стану контрагентів. Цей вибір визначається також співвідношенням у часі поставки товару та оплати за нього. Зрештою, форма розрахунків, визначена договором, може виконувати функцію забезпечення зобов'язань. Банк повинен рекомендувати своїм клієнтам під час встановлення форми розрахунків керуватися необхідністю максимального прискорення розрахунків та спрощення документообігу. Різноманітність застосовуваних форм розрахунків та принципи їх вибору під час укладання угод і договорів залежить від конкретної економічної ситуації країни[29].

Слід зазначити також, кожна форма безготівкових розрахунків, незважаючи на особливості її використання, в різних країнах і на різних історичних етапах розвитку кожної країни має спільні властиві їй риси. Це порядок документообігу, вид розрахункового документа та спосіб платежу.

У системі безготівкових розрахунків існують певні особливості, і навіть правила реалізації. Розглянемо деякі з них:

Банк зобов'язаний зберігати кошти клієнта, зараховувати на його розрахунковий та інші рахунки суми, що надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування коштів та видачу їх готівкою.

- Кошти з розрахункового рахунку списуються на підставі документально оформленого розпорядження власника рахунку.

- Без розпоряджень клієнта кошти списуються або за рішенням суду, або у законодавчо встановлених випадках.

- За наявності на рахунку клієнта капіталу, достатнього задоволення всіх вимог, пред'явлених рахунку, кошти списуються за аналогами з приписами клієнта.

- При нестачі капіталу на рахунку для задоволення всіх пред'явлених вимог списання сум для погашення заборгованості перед організацією здійснюється в черговості, встановленій законом.

- Кошти списуються з рахунку за умовами, що належать до однієї черги, у порядку чергової черговості надходження документів [7].

- Форми розрахунків між платником та одержувачем коштів визначаються у договорі. [12]

Крім правил існують так само і основні принципи організації процесу розрахунків. Результативність діяльності економіки загалом та кожного окремого підприємства значною мірою залежить від організації розрахунків.

Безготівкові розрахунки проводяться за допомогою:

- записів по рахунках у кредитних організаціях про перерахування коштів;
- заліків взаємних вимог та зобов'язань за участю або без участі кредитних організацій;
- передачі ряду оборотних документів — простих та переказних векселів, варіантів та інших подібних зобов'язань, які часто називають борговими грошима. [7].

До форм безготівкових розрахунків, передбачених для здійснення перерахувань коштів з ініціативи платників, відносяться акредитивами, інкасо, чеками та розрахунки платіжними дорученнями. До платіжних інструментів безготівкових розрахунків відносяться платіжні картки та векселі.

Відповідно до чинного законодавства у сучасних умовах розглянемо схему (рис. 1.2.), в якій представлені такі форми безготівкових розрахунків:

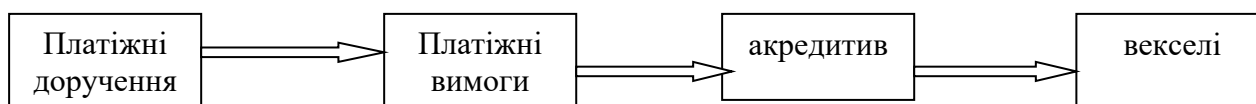

Рис. 1.2. Форми безготівкових розрахунків.

Джерело: [5]

Будь-яка система має як позитивні властивості, і негативні.

В сучасних умовах використовується дистанційне обслуговування рахунку, яке клієнт може здійснювати за допомогою систем "Клієнт-банк", "Клієнт-Інтернет-банк", "телефонний банкінг" тощо. До розрахункових документів при дистанційному обслуговуванні відносяться платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, меморіальний ордер.

Платіжне доручення – розрахунковий інструмент, який містить доручення платника банку, здійснити переказ визначеної суми коштів зі свого рахунку на рахунок отримувача.

Платіжна вимога – розрахунковий інструмент, що містить вимогу стягувача або при договірному списанні отримувача до обслуговуючого платника банку здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача.

Платіжна вимога-доручення – розрахунковий документ, що містить вимогу отримувача безпосередньо до платника сплатити суму коштів та доручення платника банку, що його обслуговує, здійснити переказ визначеної платником суми коштів зі свого рахунку на рахунок отримувача.

Меморіальний ордер – розрахунковий документ (внутрішньобанківський), який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і для внутрішньобанківських операцій.

Розглянемо деякі з форм з їх перевагами та недоліками.

Основною формою безготівкових розрахунків є платіжне доручення.

Платіжне доручення представляє розпорядження власника рахунку (платника) обслуговуючому банку, оформлене розрахунковим документом, перевести певну грошову суму з цього приводу одержувача коштів, відкритий у тому чи іншому банку. З допомогою платіжних доручень здійснюються розрахунки у господарстві, причому як у товарним, і по нетоварним операціям. [3].

Схема документообігу при розрахунках платіжними дорученнями наведено на рис.1.3.

1 Відвантаження продукції, надання послуг із передачею рахунків-фактур.

2 Подання до банку платіжного доручення на перерахування коштів постачальнику.

3 Передача документів на ПЦ для відображення операцій за рахунками.

4 Оформлення документів, які пройшли через ПЦ, і здавання в РКЦ.

5 Списання коштів з кореспондентського рахунку банку платника та відсилення кредитного авізо з міжнародних фінансових організацій (МФО) до РКЦ (філія Б)

6 Зарахування коштів у кореспондентський рахунок банку постачальника.

7 Списання коштів з кореспондентського рахунку банку постачальника та зарахування на розрахунковий рахунок постачальника.

8 Витяг з розрахункового рахунку постачальника про зарахування коштів на платіжну вимогу.

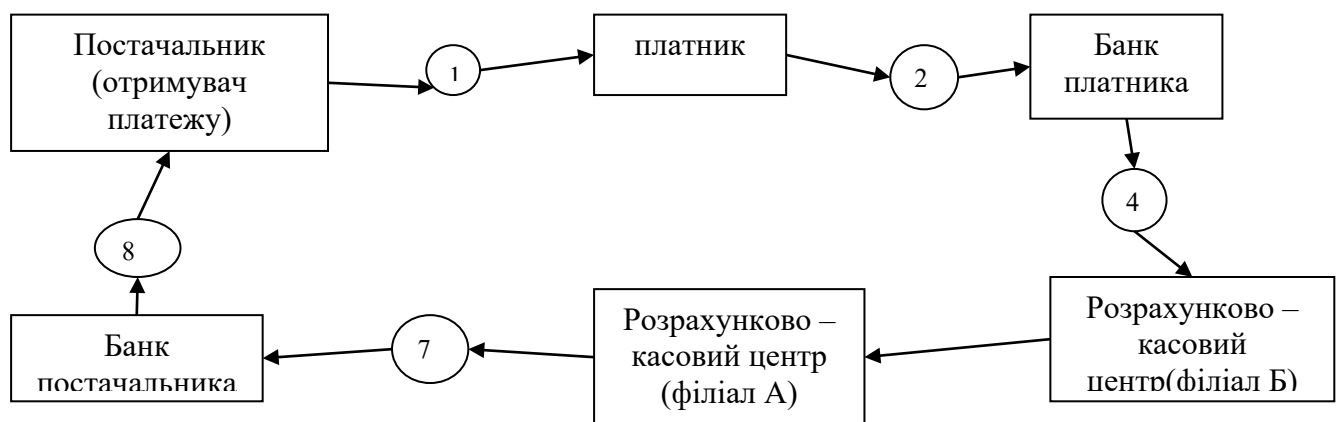

Рис.1.3. Схема документообігу під час розрахунку платіжними дорученнями
Джерело:[31]

Розрахунки платіжними дорученнями мають низку переваг у порівнянні з іншими формами розрахунків.

Платіжна вимога є розрахунковий документ, що містить вимогу кредитора – одержувача коштів за основним договором до боржника (платника) про сплату певної грошової суми через банк. Ця форма розрахунку більше відповідає фінансовим та господарським інтересам постачальників та покупців [3].

Платіжні вимоги застосовуються під час розрахунків за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги, соціальній та інших випадках, передбачених основним договором. Схема документообігу наведено на рис.1.4.

1 Відвантаження товару, надання послуг.

2 Виписка комплексу платіжних вимог-доручень та пересилання його разом із відвантажувальними документами до банку платника.

3 Передача одержаних документів для акцепту.

4 Повернення платіжних вимог-доручень з акцептом платника.

5 Передача документів на ПЦ для списання коштів з рахунку платника.

6 Оформлення документів, що пройшли через ВЦ, та передача їх у РКЦ.

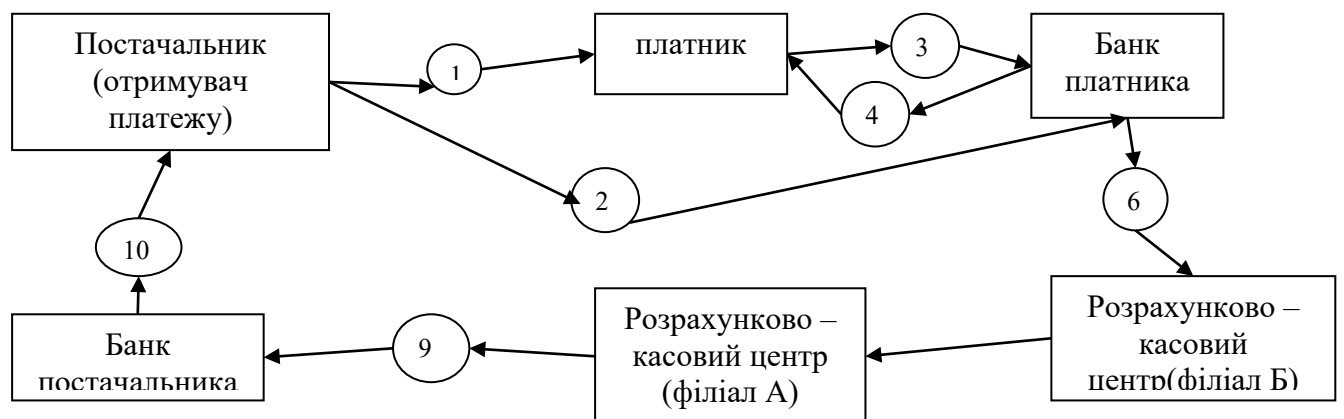

Рис.1.4. Схема документообігу при розрахунках за товари та послуги платіжними вимогами

Джерело:[56]

7 Оформлення кредитного авізо та відсилання його з екземпляром платіжної вимоги-доручення (два екземпляри) на адресу РКЦ (філія Б) з одночасним списанням з кореспондентського рахунку банку платника.

8 Зарахування коштів у кореспондентський рахунок банку постачальника.

9 Списання коштів з кореспондентського рахунку постачальника та зарахування на розрахунковий рахунок постачальника.

10 Витяг з розрахункового рахунку постачальника про зарахування коштів на платіжну вимогу-доручення.

Таким чином, після укладання договору постачальник відвантажує товар покупцю та отримує від перевізника транспортні документи, які разом з іншими документами, зумовленими договором та платіжним документом, направляє до свого банку. Банк-емітент, перевібивши наявність усіх реквізитів та ідентичність

заповнення всіх примірників розрахункових документів, направляє їх разом із відвантажувальними та товаророзпорядчими документами до виконуючого банку. У свою чергу виконуючий банк передає розрахункові документи платнику з проханням акцептувати їх, та при отриманні згоди сплатити передає йому товаророзпорядчі документи [53, с. 56]. Безперечно, платіжна вимога є не менш важливою формою безготівкових розрахунків, але варто зауважити, що ця форма значиться більш залежною від Банку, ніж форма платіжного доручення, що так само є недоліком даної системи.

Третьою, яка нітрохи не поступається формою, є акредитив. За своєю сутністю, ця форма є наступною після платіжного доручення та платіжної вимоги.

Акредитив - це розрахунковий документ із дорученням однієї кредитної установи іншому зробити за рахунок спеціально за депоновані кошти оплату документів за відвантажений товар. Постачальник подає до банку, який його обслуговує, заяву із зазначенням умов використання за депоновані кошти. Після повідомлення про відкриття акредитива постачальник відвантажує товар і пізніше трьох робочих днів після цього подає до установи банку реєстри рахунків і транспортні чи інші документи, що підтверджують відвантаження. Якщо документи відповідають умовам акредитива, кошти того ж дня зараховуються на рахунок постачальника. За операціями з акредитивами усі зацікавлені сторони мають справу лише з документами, а не з товарами, послугами чи іншими видами виконання зобов'язань, з якими можуть бути пов'язані ці документи. [1].

Усі безготівкові розрахунки виробляються виходячи з розрахункових документів. Форми їх мають відповідати встановленим стандартам, і вони повинні містити такі реквізити:

- найменування розрахункового документа та його код форми за ОКУД;
- Номер документа, число, місяць, рік його оформлення. У цьому число вказується цифрами, місяць – прописом, рік – цифрами;
- найменування та місцезнаходження банку платника, його банківський ідентифікаційний код (БІК), номер кореспондентського рахунку або субрахунку;

- найменування платника, його ідентифікаційний номер (ІПН), КПП, а також номер рахунку у банку;
- найменування одержувача коштів, номер його рахунки банку;
- найменування та місцезнаходження банку одержувача (у чеку не вказується), його банківський ідентифікаційний код (БІК), номер кореспондентського рахунку або субрахунку. При цьому допускається скорочення найменування платника та одержувача, що не ускладнює роботу банків та клієнтів;
- Призначення платежу (у чеку не вказується);
- суму платежу, позначену цифрами та прописом;
- черговість платежу та вид операції.

У таблиці 1.2 розглянемо переваги та недоліки форм безготівкових розрахунків. [1], [2].

Таблиця 1.2

Порівняльна характеристика основних форм безготівкових розрахунків

Форма безготівкового розрахунку	Переваги	Недоліки
1	2	3
Платіжне доручення	<ul style="list-style-type: none"> • відносно простий та швидкий документообіг; • висока швидкість руху коштів; • можливість використання цієї форми розрахунків за нетоварними платежами. 	<ul style="list-style-type: none"> • відсутність належної гарантії платежу;
Платіжна вимога	<ul style="list-style-type: none"> • зміцнює договірні відносини у господарстві; • прискорює оформлення розрахункових документів; • платежі здійснюються за згодою платника після попередньої перевірки розрахункових та товаротранспортних документів постачальника. 	<ul style="list-style-type: none"> • немає належної гарантії платежу та виникнення взаємної заборгованості.
Акредитив	<ul style="list-style-type: none"> • гарантія отримання всієї суми від покупця; • влада з боку банку дотримання умов договору; • повна застава повернення грошей покупцю у разі скасування угоди; • юридична відповідальність кредитних організацій за законність угод, у яких застосовується акредитив. 	<ul style="list-style-type: none"> • складнощі, пов'язані кількістю документів етапах оформлення акредитива; • невеликі додаткові витрати на банківську комісію.

Джерело: узагальнено автором за [1,2]

Отже, проаналізувавши всі переваги і недоліки форм безготівкових розрахунків, можна дійти невтішного висновку у тому, що сьогодні, найбільший пріоритет приймають платіжні доручення, тому що, вони просто та зручні у використанні. Взагалі кажучи, безготівкові розрахунки виграють у готівки, оскільки порівняно з готівковими розрахунками, безготівково економічно вигідніше. Він має широке застосування, а також високу швидкість обігу коштів, надійність та зручність. Мабуть, одним із головних, на мій погляд, недоліком є збільшення витрат, пов'язаних з появою різних додаткових виплат Банку за зроблені операції. В основному даний вид розрахунку має явні переваги перед готівковим розрахунком, а недоліки можна усунути, якщо ретельно підійти до питання вибору Банку та працювати в рамках чинного законодавства.

1.3. Огляд літературних джерел та нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з безготівковими коштами

У сучасній ринковій економіці гроші є невід'ємною частиною економічного життя. Усі операції, пов'язані з постачанням матеріальних цінностей та наданням послуг можуть бути як у готівковій, так і в безготівковій формі. Значну частку становлять безготівкові розрахунки. Їх використання набагато краще, ніж готівкові платежі, оскільки досягається значна економія витрат. Безготівковий розрахунковий оборот повністю здійснюється через банківські установи, в яких відкриті рахунки підприємств і організацій. Тому правильність організації системи безготівкових розрахунків загалом залежить від своєчасності та швидкості розрахунків між господарськими органами, їх фінансового становища, стану платіжної дисципліни в країні.

Безготівкові розрахунки використовуються в таких сферах економічних відносин, як реалізація продукції, робіт і послуг; отримання та погашення банківських кредитів; виплата та використання фактичних доходів.

З огляду на той факт, що використання готівки підприємством викликає спокусу витратити їх не по цільовому призначенню, держава контролює даний процес шляхом уведення нормативних актів.

В довідковій та економічній літературі автори по різному трактують поняття «безготівкові розрахунки» (табл. 1.3.).

Таблиця 1.3

Трактування поняття «безготівкові розрахунки» в економічній літературі

№	Джерело	Визначення
1.	Т.В.Асмолова	Безготівкові розрахунки - розрахунки, які здійснюються між фізичними та юридичними особами без використання готівки шляхом перерахування коштів через банк з поточного (розрахункового) рахунку платника на рахунок їх одержувача [3].
2.	О.М.Бондаренко	Безготівкові розрахунки - форма грошового обігу, при якій зберігання і рух грошових коштів здійснюється безготівково, шляхом перерахування сум з рахунку платника на рахунок одержувача [7].
3.	Р.Ф.Бруханський	Безготівкові розрахунки - система готівкових розрахунків, які здійснюються без участі готівки, тобто перерахування банком певної суми з рахунку платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних вимог підприємств і громадських організацій. [9].
4.	Ф.Ф.Бутинець	Безготівкові розрахунки - розрахунки, що здійснюються без участі готівки, тобто у сфері безготівкового грошового обігу [11].
5.	Д.О.Калітенко	Безготівкові розрахунки - розрахунки, які здійснюються без участі готівки, шляхом перерахування певних сум з банківських рахунків платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних вимог [20]
6.	А.П.Макаренко	Безготівкові розрахунки - платежі, що здійснюються шляхом списання коштів з банківського рахунку платника та зарахування їх на банківський рахунок одержувача [27].
7.	Т.О.Меліхова	Безготівкові розрахунки - рух грошей на банківських рахунках, коли вони не виходять за межі банківської системи[29].
8.	І.М.Назаренко	Безготівкові розрахунки - розрахунки, що здійснюються без участі готівки, шляхом перерахування сум з рахунків платників на рахунки одержувачів або шляхом заліку взаємних вимог [32]
9.	С.О.Пиріг	Безготівкові розрахунки - організація розрахунків між учасниками суспільного виробництва, які здійснюються без використання готівки, шляхом перерахування коштів з одного поточного рахунку на інший [37].

Отже, узагальнимо визначення науковців і визначимо безготівкові розрахунки, як спосіб платежу який здійснюється через посередника, тобто Банк без використання готівкових коштів.

Безготівкові розрахунки дозволяють значно знизити витрати обігу, пов'язані з готівковими розрахунками в господарстві, мінімізувати кількість грошей в обігу. Їх незаперечна перевага в безготівкових розрахунках не обмежується їх важливістю в ринковій економіці.

Концентрація безготівкового розрахункового обороту в кредитній системі дозволяє раціонально використовувати всі тимчасово вільні кошти, які зберігаються на банківських рахунках, для цілей прямого банківського кредитування учасників ринку, значно прискорює розрахунки, у тому числі за рахунок впровадження новітніх електронних комунікацій.

Оскільки зміст безготівкових розрахунків розкривається в розрахункових (платіжних) документах, розрахунки, таким чином, дають великі можливості для контролю за виконанням договірних зобов'язань як одержувачами грошей, так і платниками, а в разі потреби – контролюючими та правоохоронними органами.

Характерною особливістю безготівкових розрахунків є те, що списання коштів з рахунку здійснюється банком за бажанням клієнта. Без доручення клієнта списання коштів допускається лише за рішенням суду, а також у випадках, встановлених законом та договором між банком і клієнтом. Банк списує кошти в порядку надходження розрахункових документів та порядку їх виконання у разі одночасного надходження та недостатності коштів [12, с.29].

При цьому ті самі форми розрахунків можуть відбуватися з використанням різних способів оплати, що наочно показала Т. О. Меліхова. Однак у цій роботі Т. О. Меліхова бере за основу класифікацію безготівкових розрахунків за їх формою «вид платіжного документа» і вважає, що саме так можна відрізнити одну форму розрахунку від іншої[29].

Такої ж думки дотримується І.М. Назаренко. Однак такий принцип класифікації безготівкових розрахунків недостатньо виправданий хоча б тому, що наразі один і той самий документ може використовуватися в різних розрахунках. Наприклад, платіжна вимога використовується в аналогічній формі розрахунку як

запит постачальника, а в акредитиві - як реєстр рахунків. Його також можна використовувати як інкасове замовлення.

Існуюче зведення правил бухгалтерського обліку та аудиту це система законодавчих та правових актів, яка допоможе правильно визначити прозорість обліку на підприємстві. Нормативно-правові акти входять у чотирирівневу систему регулювання бухгалтерського обліку та аудиту представлені у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Рівні нормативно-правових актів, що здійснюють регулювання
бухгалтерського обліку та аудиту в Україні

Рівень	Правовий статус	Нормативні акти
I рівень	Носять законодавчий характер, містять правове обґрунтування обов'язковості ведення бухгалтерського обліку всіма економічними суб'єктами, визначають основні вимоги щодо його постановки, правила та принципи ведення обліку, створює правовий механізм регулювання бухгалтерського обліку, встановлює об'єкти бухгалтерського обліку, стандарти, плани рахунків, бухгалтерську звітність	Конституція України, Кодекси(Податковий, Цивільний, Господарський, тощо), закони, укази Президента, Постанови Кабінету Міністрів
II рівень	Формування бухгалтерського обліку та звітності, встановлення принципів та базових правил ведення бухгалтерського обліку об'єктів бухгалтерського спостереження, регламентування порядку бухгалтерського обліку та надання звітності, використання бухгалтерських прийомів без розкриття конкретного механізму застосування їх до певного виду діяльності	Положення (Стандарти)з бухгалтерського обліку (П(С)БО)
III рівень	Підготовляються та затверджуються вони державними органами, міністерствами, іншими органами виконавчої влади, професійним об'єднанням бухгалтерів на основі та в розвиток документів першого та другого рівнів.	Інші нормативні документи Накази, методичні вказівки, інструкції, положення тощо
IV рівень	Їх зміст та статус, принципи побудови та взаємодії між собою, а також порядок підготовки та затвердження визначаються керівником організації.	Затверджені керівником організації у межах прийнятої облікової політики документи

Джерело:[39]

Загалом, основними нормативно правовими актами, що регулюють облік та аудит безготівкових розрахунків в Україні є: Закони України «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Кодекси: Податковий, Господарський, Цивільний, Постанови НБУ, Інструкції, тощо.

При організації обліку та аудиту безготівкових розрахунків необхідно керуватися нормативно-правовими актами, а саме:

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (затверджена постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 29.03.2004 р. за № 377).) / 8976) [47].

Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (далі - Інструкція) розроблена відповідно до законів України "Про Національний банк України", "Про банки і банківську діяльність", "Про платіжні системи України», Цивільного та Господарського кодексів України, інших законодавчих актів України та нормативно-правових актів Національного банку України.

Безготівкові розрахунки в господарському обороті України регулюються Інструкцією №377/8976 Національного банку України, яка затверджена Постановою правління НБУ від 21.01.2004 р. №22 і чинна з 9.04.2004 р.[47]

Поняття безготівкових розрахунків більш детально викладено в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, згідно з якою безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми з рахунків платників на рахунки одержувачів, а також банківські перекази від імені юридичних і фізичних осіб. готівкою в банку, на рахунки одержувачів. Ці розрахунки банк здійснює на підставі розрахункових документів на паперових носіях або в електронній формі.

Безготівкові розрахунки — це розрахунки, які здійснюються в безготівковій формі, тобто у сфері безготівкового грошового обігу. Безготівкові розрахунки здійснюються відповідно до Інструкції НБУ «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» [47].

З рахунка підприємства банк оплачує його зобов'язання, витрати та інструкції в безготівковому порядку, видає кошти на поточні господарські потреби та заробітну плату. Банк здійснює операції із зарахування коштів на поточний рахунок та списання його на підставі письмових вказівок власника рахунку, таких як касові чеки, оголошення про внесення готівки, платіжні доручення або за їх згодою (платіжні вимоги, постачальники та постачальники) [47].

Інструкція встановлює загальні правила, форми та стандарти розрахунків юридичних та фізичних осіб та банків у валюті України на території України, які здійснюються за участю банків.

Відповідно до вимог Інструкції банки здійснюють розрахунково-касове обслуговування своїх клієнтів на підставі відповідних договорів та внутрішніх правил безготівкових розрахунків, якщо ці правила відповідають вимогам Інструкції, інших нормативно-правових актів та відрахувань з рахунків клієнтів. (у тому числі договірне списання згідно з главою 6 Інструкції) або на підставі платіжних вимог стягувачів у разі примусового списання коштів відповідно до глави 5 Інструкції.

Вимоги Інструкції поширюються на всіх учасників безготівкових розрахунків, а також інкасаторів, які здійснюють примусове списання коштів з рахунків цих учасників, і є обов'язковими для їх виконання.

Інструкція встановлює правила використання платіжних інструментів у формі меморіального ордера, платіжного доручення, платіжного доручення, платіжної вимоги, платіжного чека, акредитива та передбачає використання платіжних документів у паперовій та електронній формі (інформації). . . про використання платіжних інструментів, п. 2) [47].

Порядок реєстрації, приймання, обробки електронних розрахункових документів та розрахункових операцій з їх використанням регулюється окремими нормативно-правовими актами Національного банку.

Для здійснення платежів клієнти банку самостійно обирають платіжні інструменти (крім меморіального ордера) та вказують їх при укладанні договорів.

Інструкція визначає форми розрахункових документів та порядок заповнення їх реквізитів, визначає строк їх прийняття банками до виконання, порядок та строки.

Відповідно до статті 1074 ЦК України Інструкцією визначено, що банки не мають права визначати і контролювати використання коштів клієнта та встановлювати інші, не передбачені договором або законом, обмеження для його права розпоряджатися коштами за адресою. адреса. адреса. на свій розсуд[57]. Призупинення видаткових операцій, арешт або стягнення коштів на рахунках клієнта, відкритих у банках, здійснюються банками лише за рішенням державного виконавця, прийнятого на підставі рішення суду (пп. 1.17, 5.1, 10.1 Інструкції). Зокрема, вирішено питання про примусове виконання рішень банківських судів про накладення арешту на кошти, взяті на забезпечення цивільного позову у кримінальній справі та отримані банками безпосередньо від судів чи слідчих[57].

Порядок забезпечення накладення арешту на кошти на рахунку клієнта передбачає, що банк накладає арешт на кошти на тому самому рахунку, на який накладено арешт, а не на окремому аналітичному рахунку, як раніше. Кошти, арештовані на рахунку клієнта, не можуть бути використані до надходження платіжної вимоги про примусове списання коштів за виконавчим документом суду, на який накладено арешт, або до прийняття державним виконавцем рішення про звільнення коштів з-під арешту.

Якщо до банку надійшла платіжна вимога про примусове списання коштів за іншим виконавчим документом, ніж той, на який накладено арешт, а інших коштів (крім арештованих) на цьому рахунку немає, банк повертає такі кошти. оплата. запит без виконання.

Відповідно до статті 1072 ЦК України до Інструкції (п. 2.22) включено положення про порядок видачі банками розрахункових документів, які видаються

за рішеннями суду і на підставі яких списуються кошти у разі здійснення розрахунків. . документи надходять до банку[57].

В Інструкції наголошується на відповідальності банків за недотримання законодавства в частині забезпечення перерахування страхових внесків платників податків до державних цільових фондів одночасно з видачею коштів на виплату заробітної плати цим платникам податків. Питання прийняття банками від платників (державних, державних, комунальних підприємств, підприємств, частка державних акцій яких перевищує 50 відсотків) розрахункових документів на перерахування коштів за товари, роботи, послуги відповідно до Закону України . Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державний кошт.[47]

Відповідно до Цивільного кодексу України главою 8 «Розрахунки за акредитивами» Інструкції встановлено відповідальність виконуючого банку у разі необґрунтованої відмови у виплаті коштів за акредитивом, а також за порушення умов. акредитив. акредитива і передбачає, що анулювання акредитива не створює зобов'язань. бенефіціар, а безвідкличний акредитив, підтверджений виконуючим банком, не може бути змінений або відкликаний без згоди виконуючого банку.

Розділом 11 «Розрахунки за допомогою систем дистанційного обслуговування» Інструкції передбачено використання клієнтом таких систем дистанційного обслуговування, як «клієнт – банк», «клієнт – Інтернет – банк», «телефонний банкінг». У цій главі описані механізми розрахунків за допомогою цих систем (зокрема, обов'язкові реквізити документів, особливості ідентифікації клієнта в системі «телефонний банкінг»), порядок документообігу.[57]

Ці системи, крім операцій за рахунками клієнтів, на основі дистанційних розпоряджень клієнтів можуть виконувати функції надання інформаційних послуг, перелік яких визначається в договорах між банками та клієнтами.

Відповідно до Закону України «Про обіг векселів в Україні» від 5 квітня 2001 р. № 2374-III постановою Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 р. № 508 затверджено Положення України. лютого. 28, 2003 р. за № 174/7495.[50]

Положення встановлює загальні правила, порядок проведення та здійснення банками операцій з вексями, що видаються та підлягають сплаті на території України в національній валюті.

Банки здійснюють операції з вексями та переказними вексями за умови оформлення векселів у документарній формі на бланках з відповідним ступенем захисту та заповнення їх реквізитів відповідно до вимог, встановлених Положенням. Банки розраховуються тільки на рахунок в безготівковій формі. Банкам заборонено використовувати векселі як внесок до статутного капіталу.

Положення визначає загальні правила авальювання векселів, обліку векселів, банківського кредитування під заставу векселів, реєстрації векселів, інкасації векселів, доміціляції векселів, зберігання векселів.

Банк здійснює авалізацію векселів на підставі договору авалізації, укладеного з позичальником, який може бути укладений на певний строк (генеральний договір про авалізацію) та/або авалізації окремих векселів (окремий договір авалізації).

Облік векселів – це форма кредитування банком юридичної або фізичної особи шляхом придбання векселя до настання строку платежу з дисконтом (знижкою) за готівку з метою отримання прибутку від погашення векселя. . . повністю. Таку операцію банк здійснює на підставі договору про вексельний рахунок, укладеного з векселедержателем.[50]

Надання банківських позик під заставу векселів є кредитною операцією і здійснюється на принципах банківського кредитування. Особливістю такого виду кредитування є порядок надання, зберігання та продажу застави, яка є векселем. Заставою кредиту приймаються векселі, видані лише на виконання грошового боргу за фактично поставлені товари, виконані роботи, надані послуги.

Відповідно до статті 341 Господарського Кодексу України для безготівкових розрахунків усі розрахунки здійснюються через установи банків шляхом перерахування відповідних сум з рахунка платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних зобов'язань і грошових вимог [15].

Існує взаємозв'язок готівкових і безготівкових розрахунків. Виручка надходить до каси підприємства, а потім – до банку для зарахування на поточний чи інший рахунок. Отримуючи безготівкові кошти за реалізовану продукцію, організація зобов'язана отримувати від банку готівку для здійснення поточних витрат, таких як виплата заробітної плати працівникам, на побутові потреби, виплата авансів. Підприємства, які здійснюють свою діяльність у сфері комунальних послуг або торгівлі, за реалізовану продукцію отримують оплату переважно готівкою [6, с. 38].

Так, у відповідності зі ст. 40 Закону «Про Національний банк України» Національний банк України встановлює правила, форми і стандарти розрахунків банків і інших юридичних і фізичних осіб в економічному обороті України з застосуванням як паперових, так і електронних документів і готівки, координує організацію розрахунків[49].

З 13 січня 2020 р. банки приймають платежі виключно за новою системою нумерації рахунків IBAN і тільки за платіжними дорученнями за новою формою. Новий бланк платіжного доручення 2020 затверджено постановою НБУ від 29.11.2019 р. № 142 (далі – Постанова № 142). Вона вносить зміни до Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, постанова НБУ від 21.01.2004 р. № 22 (далі – Інструкція № 22). Крім того, змінюється додаток 9 Інструкції № 22 з описом реквізитів платіжних документів. [5]

Отже, основними нормативно правовими актами, що регулюють облік та аудит безготівкових розрахунків в Україні є: Закони України «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Кодекси: Податковий, Господарський, Цивільний, Постанови НБУ, Інструкції, тощо.

Висновки до першого розділу

Отже, розглянувши теоретико – економічні засади здійснення операцій з безготівковими коштами зробимо наступні висновки.

Визначено, що сутність безготівкових розрахунків полягає у тому, що господарські органи здійснюють платежі один одному за товарно-матеріальні цінності та надані послуги, а також за фінансовими зобов'язаннями шляхом перерахування належних сум з рахунку платника на рахунок одержувача або заліку взаємної заборгованості. Важливість безготівкових розрахунків в умовах глобалізації фінансових ринків, прискорення оборотності коштів є більш значимою для сучасної економіки.

Проаналізувавши всі переваги і недоліки форм безготівкових розрахунків відмітимо, що сьогодні, найбільший пріоритет приймають платіжні доручення, тому що, вони прості та зручні у використанні. Взагалі кажучи, безготівкові розрахунки виграють у готівки, оскільки порівняно з готівковими розрахунками, безготівково економічно вигідніше. Він має широке застосування, а також високу швидкість обігу коштів, надійність та зручність. Мабуть, одним із головних, на мій погляд, недоліком є збільшення витрат, пов'язаних з появою різних додаткових виплат Банку за зроблені операції. В основному даний вид розрахунку має явні переваги перед готівковим розрахунком, а недоліки можна усунути, якщо ретельно підійти до питання вибору Банку та працювати в рамках чинного законодавства.

З'ясовано, що основними нормативно правовими актами, що регулюють облік та аудит безготівкових розрахунків в Україні є: Закони України «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Кодекси: Податковий, Господарський, Цивільний, Постанови НБУ, Інструкції, тощо.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

2.1. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Основний вектор ринку будівельної спецтехніки в Україні спрямований на імпордне обладнання. Високим попитом користуються універсальні будівельні машини – екскаватори навантажувачі та обладнання б/у, привертає порівняно низькою вартістю.

Глобально, зберігається тенденція загального зростання. Але далеко не кожен рік характеризується збільшенням обсягу продажів. Ключовим показником, визначальним імпортом будівельної техніки, включаючи старі агрегати, служить підвищення добробуту громадян України. Другорядними, але значущими факторами виступають:

зовнішньополітична ситуація – обвал ринку імпорту спецтехніки спостерігався в 2014 році;

передвиборчі кампанії всередині України – прагнучи завоювати увагу електорату, місцеві влади згадують про секторі комунального господарства;

значущі спортивні події – організація ЧЄ з футболу в 2012 році оживила імпортом на 15%;

зміни в законодавстві – децентралізація бюджетних коштів сприяє придбанню недорогий техніки та пристроїв б/у;

робота уряду – вона безпосередньо пов'язана з розвитком або заморожуванням різноманітних проектів.

Київ і область, як діловий центр країни, тримають лідируючі позиції за обсягом ведених в експлуатацію житлових будинків.

Тенденції ринку ремонтів свідчать про його кореляцію з ринком будівництва. На сьогоднішній день ринок будівельного ритейлу продовжує зростати. Основною причиною є стрімке збільшення обсягів житлового будівництва та реконструкції, а також розширення асортименту товарів.

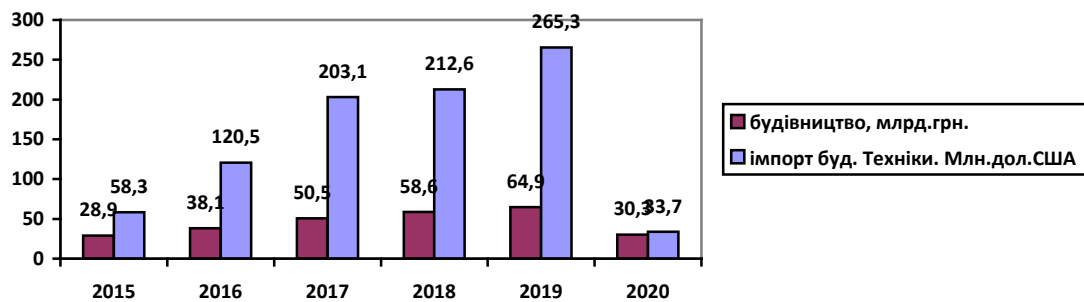

Рис .2.1.Обсяг ринку капітального будівництва та імпорту будівельної спец.техніки в Україні

Джерело: складено за інформацією Державної служби статистики України

Аналізуючи факти, слід зазначити, що найбільш продуктивним продовжує залишатися 2019 рік. Тоді, імпорт будівельної техніки в Україну досяг рекордного обсягу, перевищивши 64,9 млн.дол.США. Найгіршим для ринку виявився 2015 рік. Потік зарубіжних установок впав нижче 60 млн.дол.США Починаючи з 2017, обсяги реалізації нової та б/в спецтехніки знову перевищили 200 млн. дол.США. У наступні роки тенденція зростання на ринку збереглася.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ФАСАДБУДСЕРВІС» створене 29 березня 2007 року відповідно до рішення Установчих (Загальних) Зборів Засновників згідно Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про господарські товариства» та інших чинних нормативно-правових актів, про що свідчить Свідоцтво про державну реєстрацію (Додаток А). Підприємство є приватною власністю.

ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» – офіційний представник на території України виробника будівельних колисок «вертикально-горизонтального пересування» MAQUIGESTION EUROPEA S.L. ONIK S.L. sistemas de elevación FERMAR S.A.

Загальна інформація про підприємство наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

ЄДРПОУ:	35030793
Назва:	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФАСАДБУДСЕРВІС" (ТОВ "ФАСАДБУДСЕРВІС")
Організаційна форма:	Товариство з обмеженою відповідальністю
Адреса:	02068, місто КИЇВ, вулиця ДРАГОМАНОВА, будинок 31, квартира 189 Запис в ЄДР: 02068, м. Київ, вул. Драгоманова, буд. 31, кв. 189
Стан:	Зареєстровано
Дата реєстрації:	29.03.2007 (14 років 8 місяців)Номер запису: 10651020000009075
Уповноважені особи:	Піцик Марк Григорович - підписант (керівник) Воронка Віталій Георгійович – підписант (представник)
Статутний капітал:	150 000.00 грн
Засновники:	Воронка Віталій Георгійович 58000, Чернівецька обл., м. Чернівці, вул. Барнаульська, буд. 12 Внесок: 105 000.00 грн, 70.000% Піцик Марк Григорович 02068, м. Київ, вул. Драгоманова, буд. 31, кв. 189 Внесок: 45 000.00 грн, 30.000% Воронка Віталій Георгійович — Бенефіціар 58023, Чернівецька обл., Чернівецький р-н, м. Чернівці, вул. Барнаульська, буд. 12 Піцик Марк Григорович — Бенефіціар 02068, м. Київ, вул. Драгоманова, буд. 31, кв. 189 (показати оригінали записів)
Види діяльності:	41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель 33.19 Ремонт і технічне обслуговування інших машин і устаткування 33.20 Установлення та монтаж машин і устаткування 46.63 Оптова торгівля машинами й устаткуванням для добувної промисловості та будівництва 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування
Контакти:	+38 (044) 564-82-85

Джерело: інформація підприємства

ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» пропонує обладнання, що відповідає найвищим експлуатаційним вимогам та вироблено на заводах в Іспанії. На даний момент компанія представляє на ринку висотного будівництва широкий вибір обладнання в оренду та на продаж:

1) Люльки будівельні вертикально-горизонтального пересування MAQUIGESTION EUROPEA S.L.

- 2) Ліси фасадні, полегшені FERMAR S.A.
- 3) Стійки під опалубку FERMAR S.A.
- 4) Вишки-тури на базі лісів (взаємозамінні) FERMAR S.A.
- 5) Підйомники щоглові з робочою платформою стаціонарні.

ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» займається продажем, орендою, а також сервісним обслуговуванням усієї техніки наданої FERMAR. Як офіційний представник виробника, компанія гарантує ефективну та довгострокову експлуатацію будь-якої з одиниць техніки. ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» оперативно та якісно здійснює діагностику та сервісне обслуговування своєї продукції. В арсеналі компанії є необхідні запчастини та кваліфіковані фахівці, які готові виїхати до клієнта після надходження відповідної заявки.

Товариство є юридичною особою і діє на підставі Статуту, має самостійний баланс, поточний, валютний та інші рахунки в банках, печатку зі своїм найменуванням. Джерелом формування майна є грошові кошти та майнові внески учасників товариства; доходи від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг та інших видів господарської діяльності, та інше. Головна мета, з якою було створено товариство – отримання прибутку шляхом здійснення підприємницької діяльності.

Предметом діяльності підприємства згідно Статуту є:

- Ремонт та технічне обслуговування електродвигунів, генераторів і трансформаторів;
- Інші спеціалізовані будівельні роботи;
- Ремонт, технічне обслуговування та монтаж підйимально-транспортного устаткування;
- Оренда будівельних машин та устаткування;
- Оренда будівельної техніки з оператором;
- Оренда підйимально-транспортного устаткування, підйимального та вантажно розвантажувального устаткування з ручним або механічним приводом: талів, лебідок, кабестанів, домкратів, дерик-кранів, мостових та баштових кранів,

мостових перевантажувачів, порталних кранів та інших підймальних кранів, навантажувачів промислового типу, забезпечених або не забезпечених підймальними та вантажно-розвантажувальними пристроями (самохідними або несамохідними), механічних маніпуляторів та промислових роботів, призначених для підймальних та вантажно-розвантажувальних робіт;

- Оренда та операційний лізинг будівельних машин та устаткування без обслуговуючого персоналу;
- Оренда будівельних машин, механізмів та устаткування з оператором або без оператора, включаючи самохідні крани, платформи, підйомники;
- Виробництво товарів народного споживання;
- Монтаж машин та устаткування спеціального призначення;
- Виробництво будівельних виробів з пластмас;
- Виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів з випаленої глини;
- Виробництво будівельних матеріалів, металевих конструкцій та виробів, у тому числі нових, за новими технологіями;
- Виробництво будівельних металевих конструкцій
- тощо.

Кожне підприємство має право передбачити необмежену кількість видів діяльності у Статуті, але обирає не більше 5 видів діяльності, які воно має право здійснювати одночасно. Ці дані реєструються в Управлінні статистики, про що видається довідка. ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» згідно з Довідкою статистики здійснює такі види діяльності:

- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель;
- 46.63 Оптова торгівля машинами й устаткуванням для добувної промисловості та будівництва;
- 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування
- 33.19 Ремонт і технічне обслуговування інших машин і устаткування
- 33.20 Установлення та монтаж машин і устаткування.

Вищим органом Товариства є Загальні Збори Учасників. Виконавчим органом Товариства є Директор Товариства, який вирішує всі питання діяльності Товариства. На даний момент на підприємстві лише один працівник – Директор. Директор Товариства здійснює такі функції:

1) діє без довіреності від імені Товариства, вирішує всі питання оперативного - господарського управління Товариством, зокрема:

2) Забезпечує виконання планів робіт Товариства;

3) Затверджує порядок ціноутворення на продукцію та послуги Товариства;

4) Розпоряджається майном Товариства, видає інструкції, накази, розпорядження та інші акти, пов'язані з діяльністю Товариства, видають довіреності, відкриває у банках розрахунковий, валютний та інші рахунки Товариства;

5) Приймає та звільняє працівників Товариства;

6) Приймає рішення про відрядження;

7) Організує бухгалтерський облік та звітність Товариства;

8) Має право першого підпису банківських та інших фінансових документів на будь-яку суму;

9) Представляє на затвердження Загальними зборами Учасників річний звіт та баланс Товариства;

10) Має право підпису на зовнішньоекономічних договорах;

11) Приймає рішення з інших питань, що пов'язані з діяльністю Товариства і згідно з цим Статутом, не належать до виняткової компетенції Загальних зборів Учасників;

12) В період тимчасової непрацездатності або тривалої відсутності директора його обов'язки виконуються виконуючими обов'язки, згідно з наказом директора, визначає конкретного виконавця та його компетенцію. Виконуючий обов'язки директора на строк більш як 45 календарних днів, має бути затверджений Загальними зборами Учасників;

13) Рішення директора, прийняте з порушеннями вимог дійсного законодавства або Статуту, та яке порушує права та законні інтереси будь-якого з учасників Товариства, може бути признано судом недійсним по заяві цього учасника Товариства;

14) Директор не в змозі приймати без прямої згоди Загальних зборів Учасників Товариства рішення про створення представництв та філій Товариства, про участь Товариства в Статутному капіталі (фонді) інших юридичних осіб, про входження Товариства в господарські об'єднання, а також участі Товариства у договорах про спільну діяльність.

Компанії, які пропонують аналогічні послуги у м. Києві: АНІКОН, СуйчмезKleyn, Construction, Equipment, НоваТех, НВП,Альянс Україна, Модостр та інші.

Чисельність персоналу підприємства – 5 осіб. Директор, заступник, відділ збуту та бухгалтер. У відділі збуту працює 2 менеджери, які відповідальні за реалізацію та надання послуг підприємством.

Статутний капітал товариства складає 150000,00 (сто п'ятдесят тисяч грн. 00 коп.) (Додаток А). Вклад Воронка Віталія Георгійовича складає 105000,00 (сто п'ять тисяч грн. 00 коп.), що становить 70% Статутного капіталу. Засновник вніс свій вклад основними засобами. Вклад Піцика Марка Григоровича складає 45000,00 (сорок п'ять тисяч грн. 00 коп.), що становить 30% Статутного капіталу. Засновник вніс свій вклад основними засобами.

ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» несе відповідальність по зобов'язанням усім своїм майном, на яке згідно з законодавством може бути звернено стягнення по вимозі кредиторів.

Прибуток Товариства утворюється з надходжень від його господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З прибутку сплачуються передбачені законом податки та інші обов'язкові платежі. Прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, залишається у розпорядженні товариства, яке визначає напрями його

використання відповідно до Статуту. Виплата частки прибутку проводиться один раз на рік за підсумками фінансово-господарської діяльності.

Для кращого розуміння діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» проведемо аналіз його основних економічних показників діяльності за останні три роки. Для цього проаналізуємо чистий дохід, собівартість, чисельність працівників, вартість основних фондів, чистий прибуток та інші показники (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Основні економічні показники діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за
2018-2020 роки

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміни в абсолютних величинах 2020 р. порівняно з:		Темпи зростання (зниження) 2020 р. у % до:	
				2018р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Капітал (станом на кінець періоду)							
Валюта балансу, тис.грн.	1 200,3	1 687,6	1 155,8	-44,5	-531,8	-3,71	-31,51
Власний капітал, тис.грн.	361,8	645,7	256,6	-105,2	-389,1	-29,08	-60,26
нерозподілений прибуток (непокриті збитки), тис.грн	196,9	480,8	91,7	-105,2	-389,1	-53,43	-80,93
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	838,5	1 041,9	899,2	60,7	-142,7	7,24	-13,70
Необоротні активи, тис.грн	-154,0	45,1	-				
Незавершені капітальні інвестиції, тис.грн.	-	38,9	-				
Основні засоби, тис. грн.	-154,0	6,2	-				
Оборотні активи, тис. грн.	1 354,3	1 642,5	1 155,8	-198,5	-486,7	-14,66	-29,63
у тому числі запаси, тис.грн.	505,3	425,7	489,9	-15,4	64,2	-3,05	15,08
Економічні показники							
Чистий дохід від реалізації товарів тис. грн.	499,9	123,1	29,5	-470,4	-93,6	-94,10	-76,04
Собівартість проданої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	278,0	56,6	3,3	-274,7	-53,3	-98,81	-94,17
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток), тис. грн.	72,3	289,4	-45,9	-118,2	-335,3	-163,49	-115,86

Аналізуючи діяльність ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2018 -2020 роки відмітимо, що у 2020 році результати господарської діяльності були значно гірші ніж у попередні роки, що пов'язано, перш за все, з карантинними обмеженнями як в Україні так і за кордоном. Підприємство фактично працювало лише на початку 2020 року, а з 18.03.2020 року, весь персонал окрім директора був відправлений на віддалену роботу.

Так, у 2020 році проти 2018 року зменшилась валюта балансу підприємства на 3,71%, проти 2019 року – на 31,51%.

На зменшення джерел фінансування вплинуло суттєве зменшення нерозподіленого прибутку – на 80,93% у 2020 році проти 2019 року, що зумовило зменшення обсягу власного капіталу на 60,26%. Зменшився обсяг поточних зобов'язань у 2020 році проти 2019 року на 13,7%. Основні засоби та необоротні активи у 2020 році на підприємстві відсутні.

У 2020 році майно досліджуваного підприємства складалось лише з оборотних активів, обсяг яких у 2020 році проти 2019 року зменшився на 29,63%, при цьому обсяг запасів у 2020 році проти 2019 року збільшився на 15,08%.

Також відмітимо значне зменшення доходу від реалізації, загалом на 94,10%, у тому числі у 2020 році проти 2019 року на 76,04%. У 2020 році було отримано чистий збиток у сумі 45,9 тис.грн проти 289,4 тис.грн. чистого прибутку у 2019 році.

У табл. 2.3 проаналізуємо показники ліквідності та платоспроможності досліджуваного підприємства за 2018-2020 роки.

Формули для розрахунку показників наведено в Додатку Б.

Аналізуючи розраховані показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2018 -2020 роки відмітимо, що хоча підприємство є ліквідним та платоспроможним, показники мають негативну тенденцію. Проте, позитивним є те, що підприємство має достатньо власних оборотних коштів для ведення діяльності не зважаючи на зовнішні фактори, наприклад – карантин.

Таблиця 2.3

Оцінка ліквідності та платоспроможності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за
2018-2020 роки

№п/п	Показники	норматив	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Приріст 2020/2018р Абс,+/-
1	Оборотні активи, тис.грн.	-	1 354,3	1 642,5	1 155,8	-198,5
2	Поточні зобов'язання та забезпечення, тисс.грн.	-	838,5	1 041,9	899,2	60,7
3	Запаси, тис.грн.	-	505,3	425,7	489,9	-15,4
4	Грошові кошти та їх еквіваленти, тис.грн.	-	356,2	663,7	245,2	-111
5	Активи, тис.грн.	-	1 200,3	1 687,6	1 155,8	-44,5
6	Власний капітал, тис.грн.	-	361,8	645,7	256,6	-105,2
7	Необоротні активи, тис.грн.	-	-154,0	45,1	-	-
8	Коефіцієнт загальної ліквідності (р.1/р.2)	2,0-2,5	1,61	1,57	1,28	-0,33
9	Коефіцієнт абсолютної ліквідності(р.4/р.2)	0,2-0,25	0,42	0,64	0,27	-0,15
10	Коефіцієнт термінової ліквідності((р.1-р.3)/р.2)	Більше 1	1,07	0,81	0,9	-0,17
11	Коефіцієнт фінансової незалежності (р.6/р.5)	>0.5	0,3	0,38	0,22	-0,08
12	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами((р.1-р.2)/р.1)	>0,1	0,38	0,36	0,22	-0,08
13	Коефіцієнт маневреності власного капіталу((р.6-р.7)/р.6)	>0, 25 збільшення	1,42	0,93	1,0	-0,42

В табл..2.4 проаналізуємо ділову активність досліджуваного підприємства за 2018 -2020 роки.

Таблиця 2.4

Аналіз ділової активності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2018-2020 роки

№п/п	Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Приріст 2020/2018 р абс, +/-
1	2	3	4	5	6
1	Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	499,9	123,1	29,5	-470,4
2	Активи, тис.грн.	1 200,3	1 687,6	1 155,8	-44,5
3	Оборотні активи, тис.грн.	1 354,3	1 642,5	1 155,8	-198,5
4	Дебіторська заборгованість, тис.грн.	393,2	422	321,1	-72,1

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6
5	Поточні зобов'язання, тис.грн.	838,5	1 041,9	899,2	60,7
6	Запаси, тис.грн.	505,3	425,7	489,9	-15,4
Коефіцієнт оборотності					
7	Активів (р.1/р.2)	0,41	0,07	0,025	-0,385
8	Оборотних активів (р.1/р.3)	0,37	0,075	0,025	-0,345
9	Дебіторської заборгованності (р.1/р.4)	1,27	0,29	0,092	-1,178
10	Кредиторської заборгованності (р.1/р.5)	0,6	0,12	0,033	-0,567
11	Запасів (р.1/р.6)	0,99	0,29	0,06	-0,93
Термін обороту					
12	Активів(365/р.7)	883	5214	14600	13717
13	Оборотних активів(365/р.8)	986	4866	14600	13614
14	Запасів(365/р.11)	368	1258	6083	5715
Термін погашення, дні					
15	Дебіторської заборгованності (365/р.9)	287	1258	3967	3680
16	Кредиторської заборгованності(365/р.10)	608	3041	11060	10452
17	Тривалість операційного циклу(р.14+р.15)	655	2516	10050	9395

Аналізуючи розраховані показники ділової активності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2018 -2020 роки відмітимо, що ділова активність дуже низька. Якщо у 2018 році тривалість операційного циклу склала 655 днів, то у 2020 році на 9395 днів більше, тобто, фактично 27,5 років. Дана тенденція пов'язана, як зазначено нами вище, з тим, що підприємство фактично не працювало у 2020 році.

В табл.2.5 проаналізуємо показники рентабельності досліджуваного підприємства. Формули для розрахунку показників наведено в Додатку Б.

Таблиця 2.5

Аналіз рентабельності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2018-2020 роки

№п/п	Показники	2018 рік	2019 р.ік	2020 рік	Приріст 2020/ 2018 р абс.+/-
1	2	3	4	5	6
1	Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	499,9	123,1	29,5	-470,4
2	Чистий фінансовий результат, тис.грн.	72,3	289,4	-45,9	
3	Сукупний капітал, тис.грн.	1 200,3	1 687,6	1 155,8	-44,5
4	Власний капітал, тис.грн.	361,8	645,7	256,6	-105,2
5	Позиковий капітал, тис.грн.	838,5	1 041,9	899,2	60,7
6	Оборотні активи, тис.грн.	1 354,3	1 642,5	1 155,8	-198,5

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
7	Рентабельність продажів (р.2/р.1*100)	14,46	234,77	-155,59	-170,05
8	Рентабельність сукупного капіталу (р.2/р.3*100)	6,0	17,15	-3,97	-9,97
9	Рентабельність власного капіталу (р.2/р.4*100)	19,97	44,73	-17,98	-37,95
10	Рентабельність інвестованого капіталу (р.2/р.5*100)	8,62	27,73	-5,11	-13,73
11	Рентабельність оборотного капіталу(р.2/р.6*100)	5,33	17,6	-3,97	-99,3

Як було нами відмічено вище, у 2020 році підприємство отримало збиток від господарської діяльності, проте у попередніх періодах було отримано значні суми чистого прибутку, що вплинуло на прибутковість діяльності підприємства.

Отже, ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є приватним підприємством, яке працює з 2007 року. Предметом діяльності підприємства продаж, оренда, а також сервісне обслуговування усієї техніки наданої FERMAR, так як підприємство є офіційним представником іспанської компанії в Україні. У 2020 році підприємство працювало фактично лише два місяці до карантину, що зумовило отримання значної суми збитку, погіршення всіх фінансових показників.

2.2. Формування методики економічного аналізу безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Однією з умов успішної господарської діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є достатність грошових коштів для прискорення оборотності активів, а також вмиле керування грошовими потоками, забезпечення ліквідності та платоспроможності.

Здійснення господарських операцій ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» пов'язане із надходженням або вибуттям коштів, прийняттям управлінського рішення щодо регулюванню грошових потоків.

Інформаційною базою для економічного аналізу безготівкових розрахунків є фінансова звітність ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», зокрема баланс (Додаток В).

Найчастіше на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використовують такі методичні прийоми (способи) економічного аналізу безготівкових коштів:

- спосіб абсолютних величин;
- спосіб відносних величин;
- порівняння;
- угруповання;
- графічний спосіб;
- табличний метод.

Абсолютні величини при здійсненні аналізу безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» можуть використовуватися у двох напрямках:

по - перше, як інформаційна база (показники фінансової звітності) для обчислення відносних та середніх величин;

по -друге, як розрахункові показники, що характеризують ті чи інші аспекти фінансового стану ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» (наприклад, абсолютні показники зміни обсягу грошових коштів за відповідний період).

$$\Delta G_k = G_{k_{зв}} - G_{k_б} \quad (2.1)$$

Де, ΔG_k – абсолютна зміна обсягу грошових коштів;

$G_{k_{зв}}$ - обсяг грошових коштів у звітному періоді;

$G_{k_б}$ – обсяг грошових коштів у попередньому(базисному) періоді.

Спосіб відносних величин. У загальному розумінні відносні величини (показники) відображають співвідношення величини явища, що вивчається, з величиною якого-небудь іншого явища або того ж явища, але взятого за інший час або по іншому об'єкту. В даному випадку відносні величини отримують діленням одного абсолютного показника фінансової від - парності на інший, який приймається за базу порівняння. Відносні величини виражаються у формі коефіцієнтів (при базі 1) або відсотків (при базі 100).

В аналізі безготівкових розрахунків ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використаємо відносне відхилення($\Delta\%Гк$), що буде визначати зміну грошових коштів за відповідний період.

$$\Delta\%Гк = \frac{Гк_{зб} - Гк_{б}}{Гк_{б}} \times 100\% \quad (2.2)$$

Відносна величина структури - це частка (питома вага) частини загалом, виражена у відсотках або коефіцієнтах (наприклад, частка грошових коштів у оборотних активах, у активах підприємства).

$$Пит.вага..Гк_{обор.акт} = \frac{Гк}{ОА} \times 100\% \quad (2.3)$$

Де, ОА – обсяг оборотних активів.

$$Пит.вага..Гк_{активи} = \frac{Гк}{А} \times 100\% \quad (2.4)$$

Де, А – валюта балансу(активи).

Відносні величини динаміки (темпи зростання) використовуються для характеристики зміни обсягу грошових коштів за відповідний період. Їх визначають шляхом розподілу величини показника поточного періоду на його рівень у попередньому періоді та виражають зазвичай у відсотках.

Середнє значення показує загальну картину наявності безготівкових коштів у підприємства за аналізований період.

Так як ми будемо аналізувати безготівкові кошти за 5 років тому і середній обсяг грошових коштів визначимо за 5 років.

$$\overline{Гк} = \frac{Гк_1 + Гк_2 + Гк_3 + Гк_4 + Гк_5}{5} \quad (2.5)$$

При аналізі безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використано трендовий аналіз. Трендовий аналіз — порівняння обсягу грошових коштів із низкою попередніх періодів та визначення тренду, тобто. основної тенденції динаміки показника, очищеної від випадкових впливів і індивідуальних особливостей окремих періодів. З допомогою тренду формуються можливі значення показників у майбутньому, отже, ведеться перспективний, прогнозний аналіз. Трендовий аналіз проведемо в форматі Ексель.

Для прогнозування безготівкових коштів підприємства в Ексель проведемо розрахунки та побудову графіків використовуючи метод експоненційного згладжування. З вихідних даних використаємо обсяги грошових коштів за 2016-2020 роки.

При прогнозуванні використаємо чотири методи апроксимації: експоненціальну, лінійну, поліноміальну та логарифмічну з прогнозом на 7 років вперед та 5 років назад.

Графіки представляють собою масштабне зображення показників, чисел за допомогою геометричних знаків (ліній, прямокутників, кіл) або умовно-художніх фігур. Для економічного аналізу ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» графіки мають три значення:

- ілюстративне (завдяки їм матеріал стає більш дохідливим і зрозумілим);
- аналітичне (оскільки графік дає узагальнюючий малюнок зміни досліджуваного показника, дозволяє візуально помітити ті закономірності, які містить числова інформація, відображає тенденції та зв'язки досліджуваних показників);
- методологічне (побудова різноманітних схем для наочного зображення, що вивчається, зображення руху грошових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»).

Основні форми графіків, що використовуються при виконанні економічного аналізу діяльності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», - це діаграми та графіки, що буде використано для наочності динаміки грошових коштів за аналізований період та прогнозу надходжень у майбутньому.

Результати економічного аналізу ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» викладаються у вигляді таблиць, оскільки це найбільш зручна для сприйняття форма подання аналітичної інформації про рух грошових коштів за аналізований період за допомогою цифр, розташованих у певному порядку. Вона значно наочніше словесного тексту і займає значно менше місця на папері проти ним. Крім того, табличний матеріал дає можливість охопити аналітичні дані в цілому як єдину систему, значно полегшує виявлення зв'язку між показниками, що вивчаються, в результаті чого досягнення пізнавального ефекту значно прискорюється.

У процесі виконання економічного аналізу безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» застосовуються аналітичні таблиці, які відбивають:

- Порядок розрахунку показників;
- Динаміку досліджуваних показників;
- Структурні зміни у складі показників;
- Взаємозв'язок показників за різними ознаками.

Використання вищезазначених методів економічного аналізу на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» дозволяє порівняти обсяги безготівкових коштів за аналізований період, визначити абсолютне та відносне відхилення, тощо.

Отже, для оцінки використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використаємо метод горизонтального аналізу для порівняння грошових коштів за аналізований період, аналіз відносних показників для визначення відносного відхилення, графічний метод для наочного зображення результатів, табличний метод для узагальнення інформації та трендовий метод для прогнозування грошових коштів.

2.3. Оцінка використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» та її вплив на результати роботи підприємства

Аналіз динаміки використання безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» проводиться з використанням балансу за 2017 -2020 роки, де в рядку 1165 вказано наявний обсяг грошових коштів досліджуваного підприємства.

В табл. 2.6 проведемо оцінку грошових коштів підприємства за 2016-2020 роки.

Таблиця 2.6

Оцінка безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016 -2020 роки

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Безготівкові кошти, тис.грн.	120,2	271,7	356,2	663,7	245,2
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- тис.грн.	-	151,5	84,5	307,5	-418,5
Відносне відхилення до попереднього року, %	-	126,04	31,10	86,33	-63,06
Частка безготівкових коштів у оборотних активах, %	56,81	23,71	26,30	40,41	21,21
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- п.п.	-	-33,09	2,59	14,11	-19,19
Частка безготівкових коштів у активах, %	44,37	22,55	29,68	39,33	21,21
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- п.п.	-	-21,82	7,13	9,65	-18,11

Джерело: складено автором за звітністю підприємства

Аналізуючи безготівкові кошти ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» відмітимо, що загалом за аналізований період динаміка безготівкових коштів мала позитивний тренд за виключенням 2020 року, коли підприємство фактично працювало лише перший квартал у зв'язку з карантинном. Так, у 2017 році проти 2016 року приріст грошових коштів склав 151,5 тис.грн., або 126,04%, у 2018 році проти 2017 року – 84,5 тис.грн., або 31,10%, у 2019 році проти 2018 року – 307,5 тис.грн., або 86,33%. Проте у 2020 році обсяг безготівкових коштів на рахунку підприємства зменшився проти 2019 року на 418,5 тис.грн., або на 63,06%.

Частка безготівкових коштів у оборотних активах була у 2016 році – 56,81%, а найменшою у 2020 році – 21,21%. На зменшення частки безготівкових коштів у оборотних активах підприємства вплинуло збільшення обсягу запасів та дебіторської заборгованості, що відповідно знизило абсолютну ліквідність ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС». Якщо у 2019 році проти 2018 року було відмічено приріст частки грошових коштів у оборотних активах у 14,11 п.п, то у 2020 році проти 2019 року частка безготівкових коштів у оборотних активах зменшилось на 19,19 п.п. У капіталі ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» частка безготівкових коштів коливалась від 44,37% у 2016 році до 221,21% у 2020 році.

Розрахуємо середнє значення безготівкових коштів за аналізований період.

$$\overline{Гк} = \frac{120,2 + 271,7 + 356,2 + 663,7 + 245,2}{5} = 331,4 \text{ тис. грн.}$$

Наглядно динаміку безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016-2020 роки зобразимо на рис.2.2.

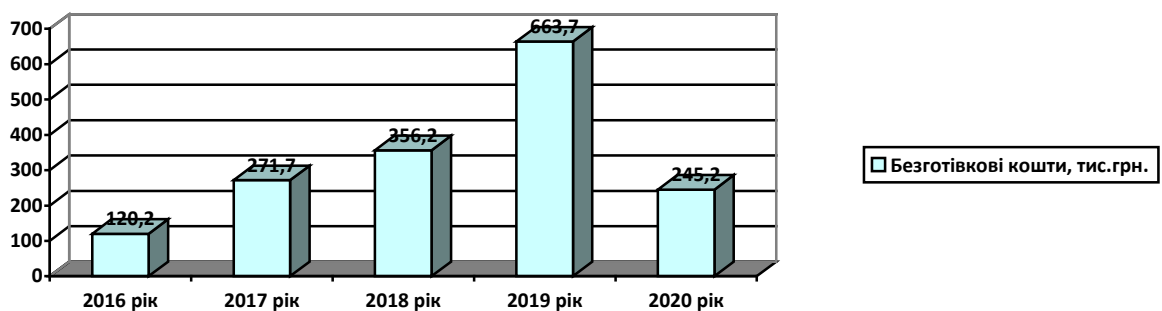

Рис. 2.2. Динаміка безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016-2020 роки, тис.грн.

Джерело: складено автором за звітністю підприємства

Як бачимо на рис.2.2, обсяг безготівкових коштів був найбільшим за аналізований період у 2019 році, що зумовлено значний обсягом реалізований послуг порівняно з попередніми роками.

Для прогнозування безготівкових коштів підприємства в Ексель (Додаток Д) проведемо розрахунки та побудову графіків використовуючи метод експоненційного згладжування. З вихідних даних використаємо обсяги обсяги безготівкових коштів за 2016-2020 роки.

Використаємо чотири методи апроксимації: експоненціальну, лінійну, поліноміальну та логарифмічну з прогнозом на 7 років вперед та 5 років назад.

Прогноз з лінійною апроксимацією на 7 років вперед наведено на рис.2.3.

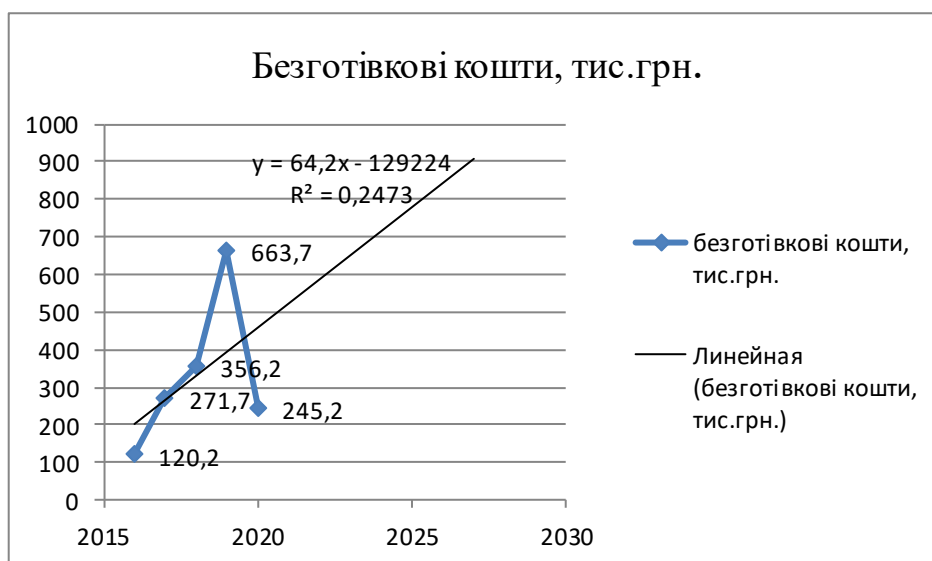

Рис. 2.3. Прогноз безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» з лінійною апроксимацією на 7 років вперед та на 5 років назад

Джерело: розроблено автором

Як бачимо на рис.2.3, за прогнозом безготівкові кошти підприємства мають в наступні 7 років зрости до 900 тис.грн., проте коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,2473$ тому достовірність даного прогнозу досить низька.

На рис.2.4 проаналізуємо прогноз за експоненційною апроксимацією за безготівковими коштами досліджуваного підприємства на наступні 7 років.

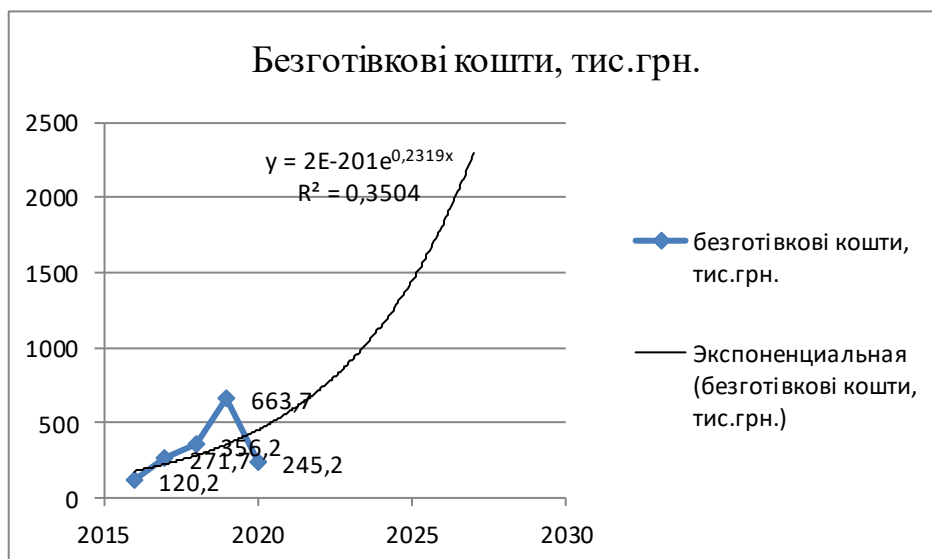

Рис. 2.4. Прогноз безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» з експонціальною апроксимацією на 7 років вперед та на 5 років назад

Джерело: розроблено автором

Як бачимо на рис. 2.4, за прогнозом безготівкові кошти підприємства мають в наступні 7 років зрости до 2300 тис.грн., проте коефіцієнт апроксимації $R^2=0,3504$ тому достовірність даного прогнозу досить низька.

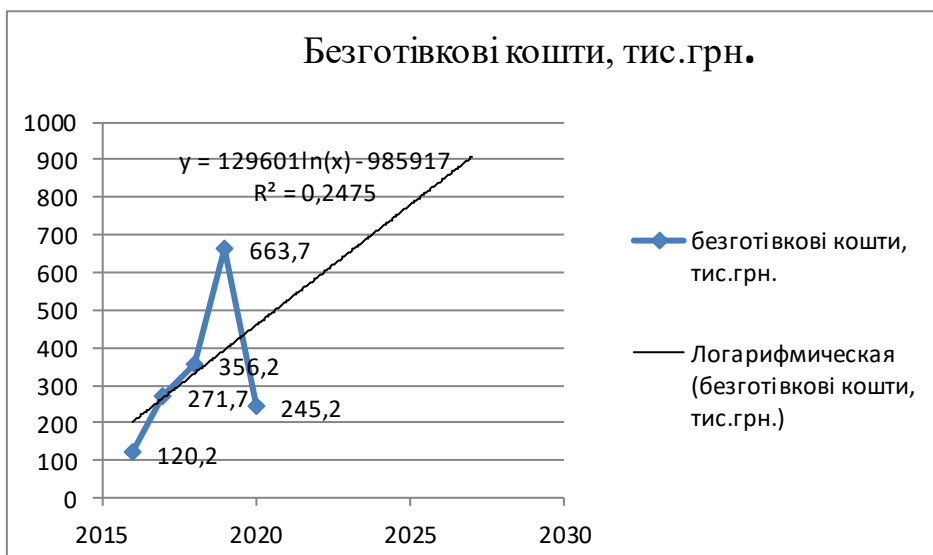

Рис. 2.5. Прогноз надходження коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за логарифмічною апроксимацією на 7 років вперед та на 5 років назад

Як бачимо на рис.2.5, за прогнозом безготівкові кошти підприємства мають в наступні 7 років збільшитись до -900тис.грн., коефіцієнт апроксимації $R^2=0,2475$ тому достовірність даного прогнозу досить низька.

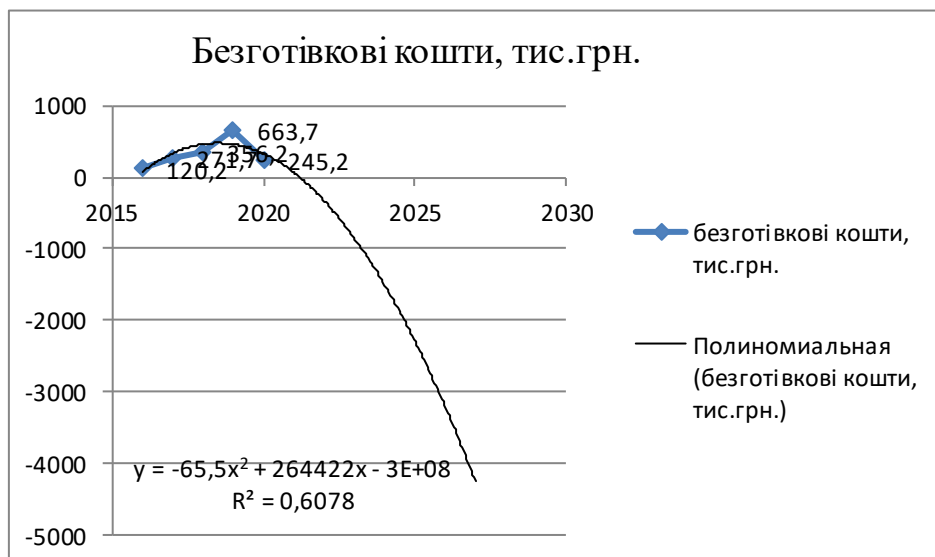

Рис. 2.6. Прогноз безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за поліноміальною апроксимацією на 7 років вперед та на 5 років назад.

Джерело: розроблено автором

За поліноміальною апроксимацією тренд безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» навпаки, негативний, але коефіцієнт апроксимації найвищий $R^2=6078$, що вказує на найбільшу вірогідність прогнозу.

Як бачимо з рис.2.3 -2.6 найбільш висока достовірність прогнозу за поліміальною апроксимацією, і безготівкові кошти через наступні 7 років можуть мати від'ємний результат у 4200 тис.грн.

Отже, аналізуючи динаміку руху безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016 -2020 роки відмітимо, що хоча частка безготівкових коштів у оборотних активах не нижче 20%, проте у 2020 році обсяг безготівкових коштів суттєво зменшився, що пов'язано з карантинними обмеженнями в Україні, адже підприємство працювало лише перший квартал 2020 року. Найбільш висока достовірність прогнозу за поліміальною

апроксимацією, і через наступні 7 років безготівкові кошти будуть мати від'ємний результат.

Висновки до другого розділу

Отже, за результатами аналізу використання безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» зробимо наступні висновки.

З'ясовано, що ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є приватним підприємством, яке працює з 2007 року. Предметом діяльності підприємства продаж, оренда, а також сервісне обслуговування усієї техніки наданої FERMAR, так як підприємство є офіційним представником іспанської компанії в Україні. У 2020 році підприємство працювало фактично лише два місяці до карантину, що зумовило отримання значної суми збитку, погіршення всіх фінансових показників.

Визначено, що для оцінки використання безготівкових коштів на досліджуваному підприємстві використаємо метод горизонтального аналізу для порівняння показників за аналізований період, аналіз відносних показників для визначення відносного відхилення, графічний метод для наочного зображення результатів, табличний метод для узагальнення інформації та трендовий метод для прогнозування доходу та прибутку підприємства.

Проаналізувавши динаміку безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016 -2020 роки відмітимо, що хоча частка безготівкових коштів у оборотних активах не нижче 20%, проте у 2020 році обсяг безготівкових коштів суттєво зменшився, що пов'язано з карантинними обмеженнями в Україні, адже підприємство працювало лише перший квартал 2020 року. Найбільш висока достовірність прогнозу за поліміальною апроксимацією, і через наступні 7 років безготівкові кошти будуть мати від'ємний результат.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

3.1. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби

На підприємстві ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» бухгалтерська служба складається лише з головного бухгалтера, так як оборот підприємства невеликий.

Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється з посади відповідно до встановленого чинним трудовим законодавством порядку наказом директора підприємства.

Головний бухгалтер підпорядкований безпосередньо директорові підприємства.

Здійснює організацію бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності та контроль за ощадливим використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, схоронністю власності підприємства.

Формує відповідно до законодавства про бухгалтерський облік облікову політику виходячи зі структури й особливостей діяльності підприємства, необхідності забезпечення його фінансової стійкості.

Очолює роботу з підготовки та прийняття робочого плану рахунків, форм первинних облікових документів, які застосовуються для оформлення господарських операцій, за якими не передбачені типові форми, розробки форм документів внутрішньої бухгалтерської звітності, а також забезпечення порядку проведення інвентаризацій, контролю за проведенням господарських операцій, дотримання технології обробки бухгалтерської інформації і порядку документообігу.

Забезпечує раціональну організацію бухгалтерського обліку і звітності на підприємстві та у його підрозділах на основі максимальної централізації обліково-обчислювальних робіт і застосування сучасних технічних засобів та

інформаційних технологій, прогресивних форм і методів обліку і контролю, формування і своєчасне представлення повної і достовірної бухгалтерської інформації про діяльність підприємства, його майновий стан, доходи і витрати, а також розробку і здійснення заходів, спрямованих на зміцнення фінансової дисципліни.

Організує облік майна, зобов'язань і господарських операцій, придбаних основних засобів, товарно-матеріальних цінностей і коштів, своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з їх рухом, облік витрат виробництва, виконання кошторисів витрат, реалізації продукції, виконання робіт (послуг), результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства, а також фінансових, розрахункових і кредитних операцій.

Забезпечує законність, своєчасність і правильність оформлення документів, складання економічно обґрунтованих звітних калькуляцій собівартості продукції, виконаних робіт (послуг), розрахунків з заробітної плати, правильне нарахування і переказ податків і зборів у державний, регіональний та місцевий бюджети, страхових внесків у державні позабюджетні соціальні фонди, платежів у банківські установи, коштів на фінансування капітальних вкладень, погашення у встановлений термін заборгованостей банкам за позиками, а також відрахування коштів на матеріальне стимулювання працівників підприємства.

Здійснює контроль за дотриманням порядку оформлення первинних і бухгалтерських документів, розрахунків і платіжних зобов'язань, витрат фонду заробітної плати, за встановленням посадових окладів працівникам підприємства, проведенням інвентаризацій основних засобів, товарно-матеріальних цінностей і коштів, перевірок організації бухгалтерського обліку і звітності, а також документальних ревізій у підрозділах підприємства.

Бере участь у проведенні економічного аналізу господарсько-фінансової діяльності підприємства за даними бухгалтерського обліку і звітності з метою

виявлення внутрішньогосподарських резервів, усунення втрат і непродуктивних витрат.

Вживає заходів з попередження нестач, незаконної витрати коштів і товарно-матеріальних цінностей, порушень фінансового і господарського законодавства. Бере участь в оформленні матеріалів про нестачі і розкрадання коштів та товарно-матеріальних цінностей, контролює передачу в необхідних випадках цих матеріалів у слідчі і судові органи.

Вживає заходів з нагромадження фінансових коштів для забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Здійснює взаємодію з банками з питань розміщення вільних фінансових коштів на банківських депозитних внесках (сертифікатах) і придбання високоліквідних державних цінних паперів, контроль за проведенням облікових операцій з депозитними і кредитними договорами, цінними паперами.

Веде роботу з забезпечення суворого дотримання штатної, фінансової і касової дисципліни, кошторисів адміністративно-господарських та інших витрат, законності списання з рахунків бухгалтерського обліку нестач, дебіторської заборгованості та інших втрат, збереження бухгалтерських документів, оформлення і здачі їх у встановленому порядку в архів.

Бере участь у розробці і впровадженні раціональної планової й облікової документації, прогресивних форм і методів ведення бухгалтерського обліку на основі застосування сучасних засобів обчислювальної техніки.

Забезпечує складання балансу й оперативних зведених звітів про доходи і витрати коштів, про використання бюджету, іншої бухгалтерської і статистичної звітності, подання їх у встановленому порядку у відповідні органи.

Надає методичну допомогу працівникам підрозділів підприємства з питань бухгалтерського обліку, контролю, звітності й економічного аналізу.

Головний бухгалтер ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» має право:

Запитувати й одержувати необхідні матеріали і документи, які стосуються діяльності Головного бухгалтера.

Вступати у відносини з підрозділами сторонніх установ і організацій для вирішення оперативних питань виробничої діяльності, що входять до компетенції Головного бухгалтера.

Представляти інтереси підприємства в сторонніх організаціях з питань, які належать до компетенції Головного бухгалтера.

При цьому, головний бухгалтер несе відповідальність за:

Невиконання своїх функціональних обов'язків, а також роботу підлеглих йому працівників з питань їх виробничої діяльності.

Недостовірну інформацію про стан роботи на довірєній ділянці, показники фінансово-господарської діяльності, несвоєчасне подання різних відомостей та звітності.

Невиконання наказів, розпоряджень і доручень директорів підприємства.

Щорічно на підприємстві проводиться інвентаризація у жовтні місяці. На підприємстві видано наказ про інвентаризаційну комісію, очолює комісію головний бухгалтер.

Для ведення обліку використовується програма 1С. В той же час, - при автоматизованій системі обліку не оформляються на паперовому носії документи, які організація повинна мати у роздрукованому вигляді.

У графіку документообігу основна частина обов'язків покладена на головного бухгалтера(табл..3.1)

Таблиця 3.1

Графік документообігу ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Документи	Відповідальний	Терміни виконання
1	2	3
Графік відпусток	Головний бухгалтер	до 1 січня поточного року
Проекти наказів із кадрових питань, із господарської діяльності	Головний бухгалтер	в день виготовлення проекту наказу
Наказ (розпорядження) керівника (чи їх копії)	Відповідно до напрямку наказу	не пізніше двох робочих днів після видання наказу
Договір на придбання товарів (надання послуг, виконання робіт)	Відділ збуту	не пізніше ніж наступного дня після реєстрації договору в книзі реєстрації
Акт звірки з контрагентами	Головний бухгалтер	не пізніше останнього робочого дня кварталу
Тимчасовий кошторис	Головний бухгалтер	не пізніше 5 січня поточного року

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
Кошторис на бюджетний рік та інші планові документи	Головний бухгалтер	не пізніше 30 к.дн. із дня затвердження розпису відповідного бюджету
Штатний розпис та зміни до нього	Директор	у місячний термін з початку року
Договір на придбання товарів (надання послуг, виконання робіт)	Заст.. директора	у день реєстрації зобов'язань (не пізніше 7 р.дн. із дня укладення договору)
Документи, що підтверджують проведення процедур закупівель	Заст.. директора	у день реєстрації зобов'язань
Реєстри бюджетних зобов'язань	Головний бухгалтер	протягом 7 р.дн. із дати їх взяття (чи дати, зазначеної у звіті про результати процедури закупівель)
Реєстри бюджетних фінансових зобов'язань	Головний бухгалтер	упродовж 7 р.дн. з дати приймання до виконання бюджетних фінансових зобов'язань
Платіжні доручення	Головний бухгалтер	не пізніше ніж на 30-й день з дати його виписки
Заявка на видачу готівки	Головний бухгалтер	у день, що передує отриманню готівки
Накладні на придбання товарів	Головний бухгалтер	не пізніше останнього робочого дня поточного місяця
Акти наданих послуг, виконаних робіт	Головний бухгалтер	не пізніше 26 числа поточного місяця
Довідка про надходження в натуральній формі	Головний бухгалтер	не пізніше останнього робочого дня поточного місяця
Оборотні відомості з руху необоротних активів	Головний бухгалтер	не пізніше 1 числа наступного місяця
Акти введення об'єкта в експлуатацію	Заст.. директора	не пізніше останнього робочого дня поточного місяця
Відомість обліку термінів експлуатації основних засобів	Головний бухгалтер	не пізніше останнього робочого дня поточного місяця
Дефектні акти, висновки про технічний стан об'єктів	Заст.. директора	-
Табель обліку використання робочого часу	Головний бухгалтер	не пізніше 27 числа поточного місяця
Книга «Журнал-головна»	Головний бухгалтер	не пізніше ніж наступного дня після оформлення
Бюджетна, фінансова, податкова, пенсійна, статистична звітність і звітність до соціальних фондів та інша	Головний бухгалтер	не пізніше граничної дати, встановленої для надання відповідної звітності

Для раціональної організації наказом керівника підприємства встановлюється графік документообороту(табл. 3.1).

Графік документообороту містить перелік робіт зі створення, перевірки та обробки документів, що виконуються кожним підрозділом підприємства, а також

усіма виконавцями із зазначенням строків виконання та взаємозв'язку відповідних робіт.

На підприємстві видано наказ про облікову політику (Додаток Г), де визначено умови визнання доходів та витрат(п.5).

5.1.Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг проводиться шляхом визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, в загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

5.2. Підприємство використовує тільки рахунки класу 9 "Витрати діяльності".

5.3. Ступінь завершеності робіт за будівельним контрактом визнається методом вимірювання й оцінки виконаної роботи.

5.4. Стосовно переліку і складу змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу прийняти наступні рішення.

Вважати всі загальновиробничі витрати постійними

Загальновиробничі витрати розподіляють з використанням такої бази розподілу: прямі матеріальні витрати, що включаються до виробничої собівартості продукції.

Застосовувати при вибутті запасів метод середньозваженої собівартості для оцінки їх вибуття. Визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів проводити на дату операції. Вести облік транспортно-заготівельних витрат на окремому субрахунку зі списанням при вибутті запасів із застосуванням середнього відсотка. Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування.

Для обліку необоротних активів:

Застосовувати метод зменшення залишкової вартості для амортизації основних засобів із передбачених пунктом 26 ПСБО 7, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю.

Застосовувати для малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів такий метод амортизації: в першому місяці використання об'єкта 100 відсотків його вартості.

Для інших необоротних матеріальних активів застосовувати прямолінійний метод амортизації.

Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

До складу малоцінних необоротних матеріальних активів включати матеріальні активи з очікуваним строком корисного використання (експлуатації) понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) вартістю не більше 20000,00 гривень.

Підприємство обліковує необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості.

Первісне визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу проводиться на дату, коли щодо активів, групи вибуття задовольняються умови, наведені в пункті 1 р. II ПСБО 27.

Встановити такі кількісні критерії суттєвості інформації:

- для інформації про господарські операції та події, пов'язані із змінами у складі (рухом) активів, зобов'язань, власного капіталу — у розмірі до 3% вартості всіх активів, усіх зобов'язань і власного капіталу відповідно;
- для окремих видів доходів і витрат — 2% чистого прибутку (збитку) підприємства;
- для визначення подібності активів — 5 % справедливої вартості об'єктів обміну;
- для статей Балансу — 5 % суми підсумку Балансу;
- для статей Звіту про фінансові результати — 5 % суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Стосовно підходів до класифікації пов'язаних сторін прийняти наступні рішення.

Оцінка активів або зобов'язань в операціях пов'язаних сторін здійснюється методом порівнюваної неконтрольованої ціни.

Стосовно періодичності та об'єктів проведення інвентаризації прийняти наступні рішення.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити щорічно інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до діючого Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Міністерством фінансів України.

Включати до складу витрат у день настання події:

- суми ПДВ, не підтвержені зареєстрованими постачальниками податковими накладними, після спливу 1095 днів з дати складання податкової накладної;
- компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ за товарами / послугами, первісно придбані для оподатковуваних операцій, при подальшому використанні в негосподарській/пільговій діяльності.

Отже, організація, контроль та ведення бухгалтерського обліку покладено на головного бухгалтера ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», який в одній особі веде як бухгалтерський так і податковий та кадровий облік. Для ведення обліку використовується програма 1С. В той же час, - при автоматизованій системі обліку не оформляються на паперовому носії документи, які організація повинна мати у роздрукованому вигляді.

3.2. Методика, порядок та техніка ведення обліку безготівкових коштів у ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Для здійснення операцій на поточному рахунку до банку підприємство подає документи, форми яких затверджені Національним Банком України. Перерахунок коштів на рахунок постачальників підприємство здійснює за допомогою платіжного доручення. Платіжне доручення є розпорядженням

обслуговуючому банку про перерахування визначеної суми на рахунок іншого підприємства, оформлене за спеціально встановленою формою.

Будь-яке перерахування (крім сплати податків та зборів до бюджету) здійснюється на основі документального підтвердження, до них відносяться: акти виконаних робіт, наданих послуг, договори, накладні, рахунки-фактури, ТТН, листи, накази та ін.

Банк реєструє усі здійснені операції з надходження та списання коштів з поточного рахунку у спеціальній виписці з особового рахунку, із вказанням підтверджуючих документів. Даний документ замінює собою реєстр аналітичного обліку за операціями на поточному рахунку та одночасно є підставою для бухгалтерських записів.

Бухгалтер при отриманні виписки нумерує її, перевіряє наявність підтверджувальних документів, на підставі яких зараховані чи списані кошти, перевіряє відповідність сум у виписці сумам у документах і проставляє кореспонденцію відповідно до проведених операцій. На полях проставляються коди, а на документах ще і порядкові номери запису у виписці.

Після проведення кожної господарської операції касир робить записи у касовій книзі, після чого дані із первинних документів групуються в Журнал №1, тут відображаються з кредиту рахунка 31 "Рахунки в банках" в дебет рахунків, а у відомості 1-2 - в дебет рахунка 31 "Рахунки в банках" з кредиту рахунків.

Записи в Журналі 1 і відомості 1-2 ведуться на підставі виписок банку за рахунками і доданими до них документами. Групування сум для відображення в Журналі 1 і відомості 1-2 необхідних підсумків здійснюється шляхом підрахунку відповідних даних у виписках чи доданих до них документах згідно з наведеними у них бухгалтерськими проведеннями.

Таблиця 3.2

Документування операцій з грошовими коштами ТОВ
«ФАСАДБУДСЕРВІС»

№ п/п	Форма документу	Первинні документи	Призначення документу
1	2	3	4
1	Грошовий чек	Для одержання готівки з рахунку в банку	
2	Об'ява на внесок готівки	Для внесення готівки на рахунок в банку	
3	Супровідна відомість до сумки з грошовою виручкою	Застосовується при здачі готівки інкасатору	
4	ФКЧ-1	Фіскальний касовий чек на товари (послуги)	Розрахунковий документ, надрукований реєстратором розрахункових операцій (РРО) при проведенні розрахунків за продані товари(надані послуги)
5	ФКЧ-2	Фіскальний касовий чек видачі коштів	Розрахунковий документ, надрукований РРО при проведенні розрахунків у разі видачі коштів покупцеві при поверненні товару, компенсації послуг, прийнятті цінностей під заставу, виплаті виграшів у державній лотереї та в інших випадках
6	РК-1	Розрахункова квитанція	Використовується при реєстрації розрахунків за продані товари (надані послуги) або при видачі коштів покупцеві у разі повернення товару, компенсації послуги.
7	П-53	Платіжна відомість	Виплата грошових коштів з каси декільком особам
8	П-49	Розрахунково-платіжна відомість	Розрахунок виплат по заробітній платі та її виплата з каси
9	Платіжне доручення	Письмове доручення банку, який обслуговує підприємство, на перерахування певної суми коштів з поточного рахунку в банку на рахунок постачальника	

Залишок коштів на розрахунковому рахунку в банку відображається у відомості 1.2 тільки на початок і кінець місяця. Протягом місяця для

оперативного обліку використовуються дані про залишки коштів, що відображені у виписках банку.

ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» при здійсненні безготівкових розрахунків застосовує чекову форму розрахунків, ця умова вказана під час укладання договору з банком. Взаємовідносини між банком (в нашому випадку це Київське відділення Райффайзен Банку Аваль) здійснюється на платній основі з укладанням договору про розрахунково-касове обслуговування.

Керівник підприємства слідкує за рухом коштів на поточному рахунку, звертає увагу на будь-які зміни і передбачає їх наслідки для фінансового стану підприємства. Об'єктом обліку операцій по рахунках в банку є вільні грошові кошти підприємства в національній валюті.

Синтетичний облік на рахунку 31 здійснюється у відповідності до облікової політики підприємства та робочого плану рахунків підприємства

Рахунок 311 "Поточні рахунки в національній валюті". Це головний "робочий" рахунок підприємства. Саме даний рахунок використовується для здійснення основної маси розрахунків підприємства з покупцями і замовниками, з постачальниками і підрядчиками, з податковими органами і фондами й іншими юридичними і фізичними особами. Підприємство, у залежності від необхідності може мати кілька поточних рахунків, але тільки в різних банках.

Таблиця 3.3

Робочий план рахунків ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Синтетичний рахунок	Субрахунок	Призначення
31	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Призначений для обліку коштів в національній валюті»
313/1 «Інші рахунки в банку в національній валюті»	Обліковується рух коштів які перебувають на особових рахунках	
313/2 «Кредитний рахунок»	Обліковується рух коштів по кредитним операціям підприємства	

Аналітичний облік за даним рахунком ведеться відповідно до робочого плану рахунків за видами рахунків, він дає можливість щоденно визначати

залишки грошових коштів понад мінімальної потреби для розміщення його у високоліквідних активах.

Облік руху грошових коштів на банківських рахунках здійснюється наступним чином: за дебетом рах.31 відображаються надходження грошових коштів, за кредитом - їх використання.

Типові бухгалтерські проведення, які найчастіше зустрічаються в обліку ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» наведено в табл. 3.4.- 3.5.

Таблиця 3.4

Облік надходження безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» у вересні 2021 року

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Дострокове погашення дебіторської заборгованості	311	16	2356
2	Передача готівки в банк	311	301	25000
3	Перерахування грошових коштів з одного рахунку на інший	311	311	12600
4	Зарахування на розрахунковий рахунок коштів, що знаходились в дорозі	311	331	4529
5	Погашення дебіторами короткострокових векселів	311	341	48900
6	Погашення покупцями та замовниками дебіторської заборгованості по відвантаженим їм товарам, виконаним роботам, наданим послугам	311	361	17450
7	Повернення раніше виданого авансу від продавця	311	371	56000
8	Надходження від винних осіб коштів в цілях відшкодування збитків	311	375	1200
9	Погашення заборгованості іншими дебіторами шляхом внесення коштів на поточний рахунок	311	377	14200
10	Грошові надходження від продажу власних акцій, раніше викуплених у інших підприємств	311	451	8790
11	Погашення дебіторської заборгованості засновниками по внескам в статутний капітал	311	46	12000
12	Отримання підприємством довгострокового кредиту	311	501	100000
13	Отримання підприємством довгострокового небанківського кредиту	311	505	50000
14	Одержання підприємством короткострокового кредиту	313/2	601	50000
15	Надходження грошових сум від дочірніх підприємств	311	682	26700
16	Надходження орендної плати в рахунок майбутніх періодів	311	69	12000
17	Надходження виручки від продажу готової продукції	311	701	6700
18	Надходження виручки від продажу товарів	311	702	32000
19	Надходження виручки від реалізації робіт, послуг	311	703	38700

Порядок відображення по бухгалтерських рахунках і субрахунках операцій по даним "іншим" рахункам у банках нічим не відрізняється від того, що використовується по поточних рахунках. Надходження грошей на кожний з "інших" банківських рахунків відображається по дебету відповідного субрахунку, а списання коштів з банківського рахунка відображається по кредиту. Залишки по бухгалтерських рахунках повинні копійка в копійку збігатися із залишками по відповідним для них банківським рахункам.

Таблиця 3.5

Облік надходження безготівкових коштів на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» у жовтні 2021 року

№ п/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума,грн..
1	Надходження готівки в касу підприємства	301	311	250
2	Оприбутковано дорожніх чеків	33	311	4600
3	Перераховано коштів на купівлю валюти	333	311	56800
4	Оприбуткування короткострокових цінних паперів	35	311	43670
5	Перерахування грошових коштів в рахунок сплати робіт, послуг	39	311	67500
6	Повернення вкладених в статутний капітал внесків засновника	46	311	12000
7	Повернення невикористаних коштів цільового фінансування	48	311	7800
8	Погашення довгострокового кредиту	501	311	53890
9	Погашення довгострокового векселю	511	311	42890
10	Погашення довгострокових облігацій	521	311	13270
11	Оплата по зобов'язанням згідно договору фінансової аренды	531	311	34890
12	Погашення короткострокового кредиту	601	311	5470
13	Погашення короткострокового векселя	621	311	6570
14	Погашення зобов'язання перед постачальниками та підрядчиками за виконані роботи, послуги	631	311	43670
15	Перерахування грошових коштів в якості податків і обов'язкових платежів	641, 642	311	32100
16	Перерахування грошових коштів в порядку розрахунку з органами соціального страхування	65	311	2370
17	Виплата заробітної плати персоналу шляхом перерахування її на особові рахунки в ощадних банках	66	311	143900
19	Повернення постачальнику чи підрядчику раніше отриманого авансу	681	311	65890

Синтетичний облік за рахунком 31 «Рахунки в банках» ведеться в журналі №1 та Відомості 1.2.(витяг і з відомості 1.2 показано в таблиці 3.6)

Таблиця 3.6

Витяг з відомості 1.2 ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за листопад 2021 року

Номер запису	Дата виписок банку	30 «Готівка»	36 «Розрахунки із покупцями і замовниками»	37 «Розрахунки з дебіторами»	50 «Довгострокові позики»	Всього
Сальдо на початок місяця 1300						
1	2.11	9000	6500	15500	-	31000
2	7.11	12000	2600	14600	-	29200
3	13.11	7000	2340	12220	21560	43120
4	16.11	22700	12500	35200	-	70400
Всього	50700	21340	2600	12220	86860	123020
Сальдо на кінець місяця 1300 + 86860 - 25000 = 63160						

За листопад 2021 року сальдо дебету рахунку 311 ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» склало 1300 грн, На кінець місяця залишок готівки склав 21340 грн, за розрахунками з покупцями та замовниками – 2600 грн, за розрахунками з дебіторами – 12220 грн, за довгостроковими позиками -86860 грн.. Відповідно сальдо дебету рахунку 311 на кінець місяця склало 63160 грн.

В табл..3.7 наведена оборотна відомість по рахунку 311 за жовтень 2021 року.

Таблиця 3.7

Оборотна відомість по рахунку 311 за жовтень 2021 року ТОВ

«ФАСАДБУДСЕРВІС»,грн

Рахунок	Обороти за період	
	2	3
1	Дебет	Кредит
Банківські рахунки		
Стаття руху коштів		
311	397 654,96	397 654,96
Рахунок в АТ "Райффайзен Банк Аваль" ІВАН	397 654,96	397 654,96
Виручка від реалізації послуг	81 691,00	
Відшкодування за ремонт	1 200,00	
Відшкодування земельного податку		5 102,21
Військовий збір		93,75
Депозит	171 751,75	175 756,00
Депозит %	147,21	

Продовження таблиці 3.7

1	2	3
ЄСВ на ФОП		1 375,00
За оренду приміщення		6 000,00
Заробітна плата		2 600,00
Заставна сума вартості орендованого обладнання	16 200,00	
Лайф		545,00
ПДФО		1 125,00
Повернення невикористаних грошових коштів		7 533,00
Повернення заставної суми вартості орендованого обладнання		68 000,00
Повертня фінансова допомога від засновника	120 000,00	
Погашення заборгованості по поворотній фінансовій допомозі		120 000,00
Послуги інтернет		400,00
Послуги охорони		700,00
Послуги перевізника	6 665,00	2 425,00
Реклама		6 000,00
Разом	397 654,96	397 654,96

Отже, зміст безготівкових розрахунків розкривається в платіжних документах, безготівкові розрахунки дозволяють здійснювати широкомасштабний моніторинг договірних зобов'язань як платниками, так і одержувачами грошей, а іноді і контролюючими та правоохоронними органами. Негрошові активи ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» відображаються в Балансі у складі оборотних активів у статті «Грошові кошти та їх еквіваленти». Для обліку наявності та руху коштів на поточному банківському рахунку, які можуть бути використані для поточних операцій підприємства, призначено рахунок 31 «Рахунки в банку». Цей рахунок активний, балансовий, призначений для обліку господарських активів.

3.3. Удосконалення обліку ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» з використанням інформаційних технологій

Сучасний рівень розвитку характеризується комп'ютеризацією всіх сфер народного господарства. Реальний обліковий процес поширюється на робочі місця, на територію ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» і здійснюється в конкретних

організаційно-технічних умовах. Ці посади слід розглядати як потенціал для організації обліку автоматизованих робочих місць (АРМ) бухгалтера.

Автоматизоване бухгалтерське рішення фінансово-розрахункового обліку операцій ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» включає такі завдання:

- облік готівки в касі ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»;
- облік готівки на банківських рахунках;
- облік розрахунків з підзвітними особами, інших розрахунків;
- аналітичний облік за відповідними рахунками коштів і розрахунками;
- аудит фінансово-розрахункових операцій.

Робота АРМ бухгалтера з обліку фінансово-розрахункових операцій ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» забезпечує в діалоговому режимі облік фінансових операцій, що відображають щоденний стан ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», виконує необхідні розрахунки для аналізу фінансового стану для визначення резервів для прискорення руху грошових коштів. Бухгалтер повинен мати можливість активно аналізувати стан розрахунків, інструментів тощо.

Формування інформації вхідних і вихідних документів здійснюється одночасно з автоматичним вилученням документів за зразками типових форм первинних документів.

Фінансовий автоматизований облік за бухгалтерськими рахунками на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» здійснюється шляхом формування інформації на кореспондентських рахунках.

При формуванні первинних даних (платіжних доручень, банківської виписки, консолідованого платіжного доручення) для банківських операцій ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використовується технологія, подібна до касових операцій. Для цього використовується нормативно-довідкова інформація (довідник бухгалтерських рахунків, довідник зовнішніх організацій, довідник структурних підрозділів, довідник статей бухгалтерського обліку, довідник курсів валют), що дозволяє автоматично формувати постійні дані первинних банківських документів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».

На підставі виписок банку вносяться відомості про поточний або валютний рахунок ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».

У завданні «Облік розрахунків з підзвітними особами» відображається формування оборотів за звітний період, а також початковий залишок на фонд оплати праці підзвітних осіб та призначення розрахунків. Підзвітні особи подають до бухгалтерії ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» авансові звіти про використання підзвітних сум з додаванням підтвердних документів.

Бухгалтер ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» перевіряє авансовий звіт, встановлює законність витрат, вказує суму витрат, що підлягають затвердженню, складає та фіксує на комп'ютерних носіях, формує базу даних.

На підставі раніше внесених даних про касові та банківські операції, а також даних, внесених до авансових звітів, формується особовий рахунок підзвітної особи, який виводиться на екран або принтер.

Для аналітичного обліку розрахунків з підзвітними особами в цілому по ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» формується звіт про розрахунки з підзвітними особами. Виписка дозволяє контролювати рух коштів по кожному номеру фонду оплати праці. Відповідно до цієї заяви бухгалтерія ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» визначає стан розрахунків на певну дату по кожному об'єкту та в частині аналітичного обліку.

Особливе місце в автоматизованій системі обліку ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» займає функція отримання додаткової інформації.

Розташування даних у базі даних дозволяє бухгалтеру ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» виконувати облікові та контрольні функції у зручній формі.

Для аналізу надходжень і витрат коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за банківськими операціями інформація виводиться на дисплей або друкуючий пристрій.

АРМ бухгалтера для обліку фінансових операцій ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» забезпечує режим запиту сукупних даних. Цей режим

призначений для отримання довідкового матеріалу на запит на будь-який день місяця, накопичення інформації, взаємозв'язку наступних умов логічних зв'язків:

- за видами документів або за всіма видами;
- за номером документа або діапазоном номерів;
- за датою документа або діапазоном дат;
- з урахуванням основного документа або кола рахунків;
- на субрахунку основного документа або діапазоні субрахунків;
- на валютному рахунку основного або діапазону валютних рахунків;
- з урахуванням відповідного документа або кола рахунків;
- на субрахунку відповідного документа або діапазоні субрахунків;
- у розмірі гривні або діапазоні сум у гривнях;
- за сумою в іноземній валюті або діапазоном сум в іноземній валюті;
- за ім'ям або кодом імені.

Для управління рухом коштів підприємство повинно мати при необхідності візуальну інформацію, яка дозволяє аналізувати надходження або витрати коштів.

На досліджуваному підприємстві використовується програма 1С, але вона вже трохи застаріла, ми пропонуємо використати для обліку MASTER:Бухгалтерія.

MASTER: Бухгалтерія розроблена для українського ринку. В одній програмі можна одночасно вести облік діяльності необмеженої кількості юридичних осіб. Звітність формується окремо для кожного підприємства, а довідники контрагентів, співробітників та номенклатури - спільні. Програма передбачає роботу з усіма системами оподаткування. Податкову й бухгалтерську звітність формувати легко: програма робить це автоматично. Користувач може роздрукувати документ, зберегти на комп'ютері чи відправити його одразу в контролюючі органи. Звіти можна вивантажувати в різні системи подачі звітності.

На MASTER: Бухгалтерію легко перейти з інших програм для бухгалтерського обліку. Дані про контрагентів, співробітників компанії, інформацію по договорах автоматично перенесуться до MASTER: Бухгалтерії.

Користувач легко знайде потрібний документ, сформує платіжне доручення або нарахує зарплату працівникам.

Функціонал MASTER: Бухгалтерії охоплює всі види операцій на підприємствах малого та середнього бізнесу.

- операції по касі та розрахунки з підзвітними особами;
- операції з грошовими коштами та їх еквівалентами;
- облік основних засобів;
- облік ТМЦ та МШП;
- розрахунки з контрагентами;
- розрахунки заробітної плати;
- облік витрат;
- податковий облік;
- фіскальна звітність;
- зведена бухгалтерська звітність.

MASTER: Бухгалтерію можна встановити на свій комп'ютер або працювати в хмарі. Програма має інтерфейси українською, російською та англійською мовами. Вартість системи є доступною для малого й середнього бізнесу. Ціна залежить від того, яку версію програми використовуватиме підприємство, і скільки осіб має працювати в системі одночасно.

Отже, на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використовується програма 1С, але вона вже трохи застаріла, ми пропонуємо використати для обліку MASTER:Бухгалтерія. Використання даної програми дозволить вдосконалити облік на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», вона є доступною за ціною та інтерфейсом для малих підприємств, легко форматується відповідно до вимог замовника, автоматично оновлюється програма зі збереженням архівних даних. Використання програми доступно для декількох користувачів, якими окрім головного бухгалтера може бути директор та заступник директора. Програма також має і мобільні додатки, що є актуальним в умовах карантинних обмежень.

Висновки до третього розділу

Отже, за результатами оцінки організації та методики обліку безготівкових розрахунків на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» зробимо наступні висновки.

Визначено, що організація, контроль та ведення бухгалтерського обліку покладено на головного бухгалтера ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», який в одній особі веде як бухгалтерський так і податковий та кадровий облік. Для ведення обліку використовується програма 1С. В той же час, - при автоматизованій системі обліку не оформляються на паперовому носії документи, які організація повинна мати у роздрукованому вигляді.

З'ясовано, що зміст безготівкових розрахунків розкривається в платіжних документах, безготівкові розрахунки дозволяють здійснювати широкомасштабний моніторинг договірних зобов'язань як платниками, так і одержувачами грошей, а іноді і контролюючими та правоохоронними органами. Негрошові активи ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» відображаються в Балансі у складі оборотних активів у статті «Грошові кошти та їх еквіваленти». Для обліку наявності та руху коштів на поточному банківському рахунку, які можуть бути використані для поточних операцій підприємства, призначено рахунок 31 «Рахунки в банку».

На ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використовується програма 1С, але вона вже трохи застаріла, ми пропонуємо використати для обліку MASTER:Бухгалтерія. Використання даної програми дозволить вдосконалити облік на підприємстві, вона є доступною за ціною та інтерфейсом для малих підприємств, легко форматується відповідно до вимог замовника, автоматично оновлюється програма зі збереженням архівних даних. Використання програми доступно для декількох користувачів, якими окрім головного бухгалтера може бути директор та заступник директора. Програма також має і мобільні додатки, що є актуальним в умовах карантинних обмежень.

РОЗДІЛ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Аудит став невід'ємною частиною функціонування сучасної ринкової економіки. В Україні він розвивається з 1991 року, після набуття державою незалежності, пройшов складний еволюційний шлях та має проблемні моменти у своєму функціонуванні, зокрема: представлення необ'єктивної інформації з боку адміністрації, залежність наслідків прийнятих інвестором рішень від якості інформації про фінансовий стан суб'єкта, необхідність певних знань для аналізу інформації, відсутність у користувача звітної інформації доступу до матеріалів, необхідних для оцінки її якості. Додаються ще й галузеві проблеми пов'язані з переходом підприємств на МСФЗ, що є ефективним інструментом підвищення прозорості та зрозумілості інформації наданої суб'єктом господарювання.

Розвиток ринкових відносин, виникнення недержавної форми власності суттєво змінили систему фінансового контролю в Україні. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності та законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю.

Аудит в Україні вже набув чітких ознак невід'ємного елемента інфраструктури ринкової економіки. Діяльність Аудиторської палати України (АПУ) та Спілки аудиторів України (САУ) спрямовані на подальший розвиток аудиторської діяльності, удосконалення її нормативного регулювання. Проте заходи, що ними вживаються, не повною мірою вирішують проблеми у сфері аудиту, мають не системний характер, а прийняті рішення не завжди знаходять практичну реалізацію.

Сьогодні через кризове становище вітчизняної економіки більшість українських підприємств опинилася в умовах нестабільності та жорсткого конкурентного середовища. Така ситуація викликає необхідність уникнення фінансових прорахунків та застосування ефективних методів управління вітчизняними підприємствами [1, с. 885]. В таких умовах важливе значення відводиться аудиторській діяльності, завдяки якій підприємства можуть оцінити свою ситуацію та становище та отримати рекомендації щодо подальшої діяльності.

Важливе значення в процесі здійснення аудиторської діяльності відводиться якості аудиторських послуг. В Україні після набрання чинності Закону 2258, контроль за якістю аудиту та аудиторських послуг, які включають в себе не лише ведення аудиту, а й надання інших аудиторських послуг, здійснює не тільки Аудиторська Палата України (АПУ), а передусім створений Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Тому контроль за якістю аудиту покладатиметься на їхню відповідальність.

Але вартість аудиторських послуг досить висока, і як для малого підприємства то немає необхідності використовувати щорічно послуги зовнішнього аудитора тому на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є власна служба внутрішнього аудиту на чолі з головним бухгалтером, так як чисельність персоналу тільки 5 осіб, допомагає бухгалтеру заступник директора.

Внутрішня аудиторська перевірка передбачає вивчення достовірності вихідної інформації про фінансово-господарську діяльність ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» та формування на їх основі висновків про їх реальний фінансовий стан. При цьому аудитор самостійно визначає форми і методи перевірки на підставі чинного законодавства, існуючих норм і стандартів, умов договору із замовником, професійних знань та досвіду.

На основі зібраної інформації служба внутрішнього аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» приймає рішення про можливість прийняття замовлення на проведення аудиторської перевірки. У разі залучення зовнішнього аудитора

підтвердженням домовленостей щодо проведення аудиту є надсилання від аудитора (аудиторської фірми) підприємству-клієнту Листа-зобов'язання, в якому зазначають мету та обсяг аудиторської перевірки, ступінь відповідальності аудитора перед клієнтом, додатково роз'яснюються права, обов'язки клієнта.

Але так як аудит безготівкових розрахунків не є обов'язковим то дану перевірку може проводити служба внутрішнього аудиту.

Безготівкові розрахунку проводяться через банківську установу тому при аудиті операцій на рахунках у банку основними джерелами є:

— витяги банків з відповідних рахунків із додатками, які є підставою для проведення прибуткововидаткових операцій;

— копії платіжних доручень, доручень-вимог, заяв на виставлення акредитива, книжки грошових і розрахункових чеків;

— книги аналітичного обліку інших грошових коштів;

— облікові реєстри за рахунками 31 "Розрахунки в банках", 33 "Інші кошти", книга "Журнал-головна", баланс.

Суцільній перевірці піддають виписки банку, платіжні доручення, чекові книжки (корінці) та іншу документацію, що підтверджує виконання операції. Для цього перевіряють збереженість виписок банку на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», вивчають розрахунково-платіжні документи, а також перевіряють правильність визначення дебетових і кредитових обігів.

Досліджуючи розрахунково-платіжні документи внутрішня служба аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», здійснюють:

— контроль за тотожністю сум, зазначених у витягах, з розміром платежу в платіжному документі;

— перевірку обґрунтованості операцій за рахунками в банку;

— перевірку договірної документації про наміри сторін вступити в ділові відносини на певних умовах;

— перевірку обґрунтованості оприбуткування оплачених матеріалів.

Документальна перевірка рахунків бухгалтерського обліку та звітності ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» здійснюється відповідно до загального плану аудиту.

У методичних рекомендаціях щодо збору рекомендується проводити перевірку за попередньо складеним планом та у певній послідовності.

Під час аудиту необхідно розглянути наступні ключові питання:

- оцінка стану організації синтетичного та аналітичного обліку безготівкових розрахунків підприємства;
- перевірка дотримання податкового законодавства підприємства щодо операцій, пов'язаних з безготівковими розрахунками.

При проведенні аудиту грошових коштів підприємств виявляються найбільш поширені проблемні моменти:

- привласнення готівки, отриманої з банківського рахунку підприємства;
- відсутність первинних документів про операції з одержання або використання безготівкових коштів;
- часткове відображення операцій при використанні поточного рахунку в національній валюті;
- неповне відображення операцій при використанні рахунків підприємства в іноземній валюті;
- помилки в облікових регістрах під час підрахунку результатів;
- оплата товарів і послуг постачальникам на підставі неправильно оформлених документів, а також документів з неповною печаткою;
- перерахування кредиторської заборгованості підзвітним особам з банківських рахунків;
- неправильне відображення операцій на бухгалтерських рахунках;
- арифметичні помилки для відображення руху електронних грошей в бухгалтерському обліку [6].

Отже, методика аудиту проводиться у відповідності до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторські послуги в Україні», Міжнародних стандартів аудиту і включає загалом чотири етапи: підготовчий, проміжний,

основний та заключний. Так як аудит безготівкових розрахунків не є обов'язковим, дану процедуру може проводити служба внутрішнього аудиту підприємства. Джерелами інформації є виписки з рахунків банку, дані синтетичного та аналітичного обліку. Розробляється план аудиту, тести, проводиться опитування відповідальних осіб, проводиться звірка документів за відповідний період. За результатами аудиту складається відповідний висновок з необхідними рекомендаціями по вдосконаленню обліку на підприємстві.

4.2. Організація аудиту по безготівковим коштам

Методика аудиторської перевірки дозволяє якісно організувати перевірку, з використанням мінімальних витрат часу, так само методика проведення аудиту є комерційною таємницею, тому це питання не розкривається повністю, тому що кожен аудитор має свою систему перевірки документів, яка є повністю конфіденційною, і не підлягає поширенню. Ця методика так само залежить від кваліфікації аудитора, досвіду роботи та інше. Зазвичай виділяють 4 види підходу до розробки методики аудиту:

- бухгалтерський підхід - даний підхід передбачає перевірку всіх розділів бухгалтерського обліку в цілому;
- юридичний підхід - цей підхід передбачає перевірку даних з юридичної точки зору, тобто щоб було дотримано вимог, які подано в нормативно-правових актах, та їх відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності;
- галузевий підхід — цей підхід є індивідуальним кожної організації, у якому необхідно враховувати галузеві особливості клієнтів;
- спеціальний підхід - передбачає розробку методики, груп економічних суб'єктів, які мають спільні спеціальні якості.

Суцільна перевірка передбачає загальну перевірку первинної бухгалтерської документації, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку. Вибіркова перевірка дозволяє отримати точні дані щодо сукупності дуже малої частини. Під час вибіркової перевірки аудитор перевіряє бухгалтерську документацію не

суцільним методом, а вибірково якусь окрему частину, дотримуючись правил (стандартів) аудиторської діяльності. Комбінована перевірка - поєднання суцільної та вибіркової перевірок.

Аудит на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» проведено за методом комбінованої перевірки.

В табл. 4.1 наведено тести на оцінку системи внутрішнього контролю ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС».

Таблиця 4.1

Тест оцінки системи внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ
«ФАСАДБУДСЕРВІС»

№	Інформація	Так	Ні	Не встановлено
1.	Чи наявні всі платіжні документи?	+		
2.	Чи дотримується порядок документообігу встановлений на підприємстві?	+		
3.	Чи належним чином зберігаються первинні документи на підприємстві?		+	
4.	Чи наявні договори про відкриття рахунків в банку?	+		
5.	Чи дотримується підприємство умов договорів?	+		
6.	Чи своєчасно надходять кошти згідно договорів?		+	
7.	Чи вірно ведуться реєстри аналітичного та синтетичного обліку?	+		
8.	Відповідність підсумків реєстрів даним фінансової звітності	+		

На ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» видано наказ про облікову політику, де зазначено основні засади ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Наказ затверджено відповідно до вимог національного законодавства. Ліквідність підприємства на достньому рівні, зокрема абсолютна, і хоча ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є представником іноземної компанії, використовує у розрахунках тільки національну валюту, зберігання грошових коштів відповідає вимогам законодавства, ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» залучає кошти для ведення

діяльності від інших підприємств, хоча має достатній обсяг власного оборотного капіталу.

Таблиця 4.2

План аудиту безготівкових розрахунків підприємства

№	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець
1.	Попереднє ознайомлення з підприємством	10.10.2021	Піцик А. П.
2.	Перевірка банківських рахунків у національній валюті	11.10.2021	Піцик А. П.
3.	Перевірка банківських рахунків в іноземній валюті	12.10.2021	Піцик А. П.
4.	Перевірка організації і ведення обліку безготівкових коштів	13.10.2021	Піцик А. П.
5.	Узагальнення результатів аудиту, оформлення аудиторського звіту	14.10.2021	Піцик А. П.

Використання плану аудиту дає змогу організувати, систематизувати та полегшити роботу аудитора. Однак, щоб план було виконано правильним буде дотримуватись програми, яка наведена у табл.4.3.

Програма аудиту – це документ, що містить більш детальні завдання аудиту для конкретного об'єкту. Прописані процедури необхідні для виконання поставлених завдань, обсяг і термін їх виконання.

Таблиця 4.3

Програма аудиту безготівкових розрахунків

№	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5
1. Попереднє ознайомлення з підприємством				
1.1.	Ознайомлення з установчими документами підприємства	10.10.2021	Піцик А. П.	
1.2.	Ознайомлення з обліковою політикою підприємства	10.10.2021	Піцик А. П.	
2. Аудиторська перевірка банківських рахунків в національній валюті				

Продовження таблиці 4.3

1	2	3	4	5
2.1.	Перевірка банківських виписок по рахунку на наявність всіх прибуткових та видаткових касових документів	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.2.	Перевірка наявності іншої документації отриманої з банку	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.3.	Звірка банківських виписок та платіжних доручень на вірність вказаних у них дат здійснення операцій	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.4.	Перевірка на повноту оприбуткування коштів зданих з каси підприємства на поточний рахунок банківської Установи	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.5.	Перевірка доречності та вірності складення платіжних доручень	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.6.	Звірка правильності запису контрагентів у журналі ордерів та платіжних документах підприємства	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.7.	Перевірка правильності розрахунку залишку по безготівковому рахунку в національній валюті на кінець дня	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.8.	Доречність використання бухгалтерських рахунків та правильність відображення зазначеної кореспонденції під час безготівкових операцій підприємства, відповідність операціям зазначених у журналі ордерів	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.9.	Перевірка Головної книги та банківських виписок на відповідність оборотів та залишків по рахунку	11.10.2021	Піцик А. П.	
2.10.	Перевірка відповідності сум, що відображені у фінансовій звітності підприємства, сумам залишків у Головній книзі та регістрах бухгалтерського обліку	11.10.2021	Піцик А. П.	
3. Аудиторська перевірка банківських рахунків в іноземній валюті				
3.1.	Перевірка наявності документації отриманої з банку	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.2.	Перевірка банківських виписок по рахунку на наявність всіх прибуткових та видаткових касових документів	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.3.	Перевірка первинних документів на відповідність сумам зазначеним у банківських виписках	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.4.	Звірка правильності запису контрагентів у журналі ордерів та платіжних документах підприємства	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.5.	Перевірка доцільності та своєчасності операцій із зарахування надходжень в іноземній валюті на рахунок підприємства в банку	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.6.	Перевірка операцій з продажу іноземної валюти	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.7.	Перевірка на повноту оприбуткування коштів у національній валюті, за умови попередньої конвертації	12.10.2021	Піцик А. П.	

Продовження таблиці 4.3

1	2	3	4	5
3.8.	Перевірка правильності визначення та відображення курсових різниць	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.9.	Перевірка Головної книги та банківських виписок на відповідність оборотів та залишків по рахунку	12.10.2021	Піцик А. П.	
3.10.	Перевірка відповідності сум, що відображені у фінансовій звітності підприємства, сумам залишків у Головній книзі та регістрах бухгалтерського обліку	12.10.2021	Піцик А. П.	
4	Перевірка організації та ведення обліку безготівкових коштів			
4.1.	Перевірка проведених проводок	13.10.2021	Піцик А. П.	
4.2.	Перевірка правильності відображення безготівкових коштів у звітності	13.10.2021	Піцик А. П.	
5.	Узагальнення результатів аудиту, оформлення аудиторського звіту	14.10.2021	Піцик А. П.	

Ця програма перевірки деталізує порядок здійснення аудиту з певними процедурами. В програмі також зазначено час в рамках якого кожне завдання має бути виконаним.

Для того щоб реалізувати програму аудиту безготівкових коштів аудитор здійснює відповідні аудиторські процедури та фіксує отриману інформацію в робочих документах. Робочі документи аудитора – це записи аудитора, які здійснюються ним під час планування, підготовки та проведення перевірки для узагальнення отриманих даних, а також документально зафіксована інформація, отримана у процесі аудиту від підприємства-клієнта, третіх осіб або тестування [8].

Так, для оцінки системи внутрішнього контролю можна використовувати запропонований тест (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Тест оцінки системи внутрішнього контролю безготівкових коштів ТОВ

«ФАСАДБУДСЕРВІС»

№	Інформація	Так	Ні	Не встановлено
1	2	3	4	5
1.	Чи наявні всі платіжні документи?	+		
2.	Чи дотримується порядок документообігу встановлений на підприємстві?	+		

Продовження таблиці 4.4

1	2	3	4	5
3.	Чи належним чином зберігаються первинні документи на підприємстві?		+	
4.	Чи наявні договори про відкриття рахунків в банку?	+		
5.	Чи дотримується підприємство умов договорів?	+		
6.	Чи своєчасно надходять кошти згідно договорів?		+	
7.	Чи вірно ведуться реєстри аналітичного та синтетичного обліку?	+		
8.	Відповідність підсумків реєстрів даним фінансової звітності	+		
9.	Чи вірно визначені суми штрафів за несвоєчасність розрахунків по договорах?	+		
10.	Чи вірно застосовані рахунки щодо безготівкових розрахунків?	+		
11.	Чи допускаються на підприємстві перерахування авансів та платежів, що не мають відношення до господарської діяльності підприємства?	+		

Результати тесту дають змогу виявити слабкі місця.

Робоча документація включає в себе інформацію, яка на думку аудитора є важливою. Робоча документація допомагає краще проводити аудиторську перевірку та контроль за процесом її здійснення. У робочій документації записуються результати аудиторських експертиз, виконаних для того щоб була доказова база для прийнятих рішень.

На базі робочої документації формується підсумкова, яка складається з аудиторського звіту, що передається директору підприємства.

Отже, для проведення аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» розроблено тести для оцінки внутрішнього контролю та програма аудиту безготівкових розрахунків. За результатами тестування виявлено деякі недоліки, наприклад не всі первинні документи зберігаються належним чином, кошти за надані послуги надходять із запізненням, що створює фінансові проблеми на підприємстві.

4.3. Методика аудиту безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС»

Ефективність роботи бухгалтера, аналітика та менеджера на підприємстві значно підвищується за рахунок інформатизації та автоматизації документообігу, що дозволяє швидко накопичувати відповідні бази даних про наслідки господарської діяльності та використовувати їх для редагування та друку вихідних документів, щоквартально, піврічні та річні звіти. інформаційна служба відповідних організацій, адміністративних підрозділів щодо ефективності роботи, підвищення ефективності роботи аудиторів, аудиторів.

Операції по руху грошових коштів, як правило, досліджуються Аудитором суцільним методом. Однак цей метод потребує дуже багато часу і тому дозволяється в окремих випадках використання методу вибіркової перевірки. При виявленні порушень в цьому сегменті аудитор повинен застосувати аналітичні процедури і в разі необхідності збільшити обсяг вибірки або перейти на суцільний метод перевірки.

В табл. 4.5 наведений робочий документ вибіркового контролю банківських документів на відповідність.

Таблиця 4.5

Робочий документ вибіркового контролю банківських документів на відповідність

№	Елемент вибірки (дата)	Відповідність дати в банківській виписці даті додатка до неї	Відповідність суми в банківській виписці сумі додатка до неї	Відповідність суми цифрами в платіжному дорученні сумі прописом	Відповідність суми отриманих коштів у касовому звіті і виписці банку	Відповідність суми зданого виторгу в касовому звіті і виписці банку	Разом відхилень по елементу вибірки
1	2	3	4	5	6	7	9
1.	01.03.2020	01.03.2020	3450	3450	3450		-
2.	04.03.2020	04.03.2020	12100	12100	12100		+
3.	04.03.2020	04.03.2020	77129	77129	77129	-	-
4.	08.05.2020	08.05.2020	84560	84560	84560		-
5.	08.05.2020	08.05.2020	27680	27680	27680		-
6.	10.05.2020	10.05.2020	12100	12100	12100		-

Продовження таблиці 4.5

1	2	3	4	5	6	7	8
7.	10.05.2020	10.05.2020	3450	3450	3450		-
8.	11.05.2020	11.05.2020	77129	77129	77129	-	-
9.	05.06.2020	05.06.2020	84560	84560	84560		-
10.	04.07.2020	04.07.2020	34500	34500	34500		-
11.	04.07.2020	04.07.2020	12100	12100	12100		-
12.	04.07.2020	04.07.2020	77129	77129	77129	-	-
13.	12.09.2020	12.09.2020	3450	3450	3450		-
14.	12.09.2020	12.09.2020	84560	84560	84560		-
15.	12.11.2020	12.11.2020	12100	12100	12100		-
Разом відхилення за кожним рівнем контролю		-	-	-	-	-	-

Таким чином, за результатами вибіркової перевірки банківських документів на відповідність виявлено відхилення у платіжному дорученні від 04.03.2020 року № 38: сума вказана цифрами не відповідала сумі, що вказана прописом, цифрами вказано 12100 грн, прописом дванадцять тисяч сто двадцять гривень 00 коп.

В табл. 4.6 наведено Робочий документ аудитора перевірки відповідності залишків у синтетичних та аналітичних регістрах обліку коштів у національній валюті.

Таблиця 4.6

Робочий документ аудитора перевірки відповідності залишків у синтетичних та аналітичних регістрах обліку коштів у національній валюті

Метод вибіркового

Аудитор Піцик А.П.

Рахунок 311 "Поточні рахунки в національній валюті"

№	Показники	Значення на відповідну дату											
		31. 01	28. 02	31. 03	30. 04	31. 05	30. 06	30. 07	31. 08	30. 09	31.1 0	30. 11	31.1 2
1.	Залишок по виписці банку	651 01	345 67	590 76	660 90	450 89	789 60	678 90	665 70	598 00	342 70	243 50	121 00
2.	Залишок у журналі та відомості	651 01	345 67	590 76	660 90	450 89	789 60	678 90	665 70	598 00	342 70	243 50	121 00
3.	Залишок у Головній книзі	651 01	345 67	590 76	660 90	450 89	789 60	678 90	665 70	598 00	342 70	243 50	121 00

За результатами перевірки відповідності залишків у синтетичних та аналітичних регістрах обліку коштів у національній валюті на рахунку 311 «Поточні рахунки у національній валюті» порушень та відхилень не виявлено.

Отже, за результатами проведеного аудиту не виявлено суттєвих відхилень, надана інформація є достовірною, відповідає вимовам національного законодавства, та Міжнародним стандартам фінансової звітності. Проте, виявлено деякі помилки, зокрема неправильно вказано суму на платіжному дорученні прописом, але звіривши банківську виписку було зрозуміло, що це описка. Для поліпшення організації обліку на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» необхідно бути більш уважними і перевіряти документи, що надаються до банківської установи.

Висновки до четвертого розділу

Отже, за результатами організації та методики аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» можемо зробити наступні висновки.

Визначено, методика аудиту проводиться у відповідності до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторські послуги в Україні», Міжнародних стандартів аудиту і включає загалом чотири етапи: підготовчий, проміжний, основний та заключний. Так як аудит безготівкових розрахунків не є обов'язковим, дану процедуру може проводити служба внутрішнього аудиту підприємства. Джерелами інформації є виписки з рахунків банку, дані синтетичного та аналітичного обліку. Розробляється план аудиту, тести,

проводиться опитування відповідальних осіб, проводиться звірка документів за відповідний період. За результатами аудиту складається відповідний висновок з необхідними рекомендаціями по вдосконаленню обліку на підприємстві.

Для проведення аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» розроблено тести для оцінки внутрішнього контролю та програма аудиту безготівкових розрахунків. За результатами тестування виявлено деякі недоліки, наприклад не всі первинні документи зберігаються належним чином, кошти за надані послуги надходять із запізненням, що створює фінансові проблеми на підприємстві.

За результатами проведеного аудиту не виявлено суттєвих відхилень, надана інформація є достовірною, відповідає вимогам національного законодавства, та Міжнародним стандартам фінансової звітності. Проте, виявлено деякі помилки, зокрема неправильно вказано суму на платіжному дорученні прописом, але звіривши банківську виписку було зрозуміло, що це описка. Для поліпшення організації обліку на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» необхідно бути більш уважними і перевіряти документи, що надаються до банківської установи.

ВИСНОВКИ

Отже, за результатами проведеного дослідження зробимо наступні висновки.

Визначено, що сутність безготівкових розрахунків полягає у тому, що господарські органи здійснюють платежі один одному за товарно-матеріальні цінності та надані послуги, а також за фінансовими зобов'язаннями шляхом перерахування належних сум з рахунку платника на рахунок одержувача або заліку взаємної заборгованості. Важливість безготівкових розрахунків в умовах глобалізації фінансових ринків, прискорення оборотності коштів є більш значимою для сучасної економіки, оскільки:

- безготівкові розрахунки сприяють концентрації фінансових ресурсів у банках. Тимчасово вільні кошти підприємств, що зберігаються в банках, є одним із джерел кредитування;

- безготівкові розрахунки сприяють нормальному обігу коштів у народному господарстві;

- чітке розмежування безготівкового та готівкового обігу створює умови, що полегшують планування готівкового та безготівкового обігу.

Проаналізувавши всі переваги і недоліки форм безготівкових розрахунків, можна дійти невтішного висновку у тому, що сьогодні, найбільший пріоритет мають платіжні доручення, тому що, вони просто та зручні у використанні. Взагалі кажучи, безготівкові розрахунки виграють у готівки, оскільки порівняно з готівковими розрахунками, безготівково економічно вигідніше. Він має широке застосування, а також високу швидкість обігу коштів, надійність та зручність. Мабуть, одним із головних, на наш погляд, недоліком є збільшення витрат, пов'язаних з появою різних додаткових виплат Банку за зроблені операції. В основному даний вид розрахунку має явні переваги перед готівковим розрахунком, а недоліки можна усунути, якщо ретельно підійти до питання вибору Банку та працювати в рамках чинного законодавства.

З'ясовано, що основними нормативно правовими актами, що регулюють облік та аудит безготівкових розрахунків в Україні є: Закони України «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Кодекси: Податковий, Господарський, Цивільний, Постанови НБУ, Інструкції, тощо.

З'ясовано, що ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» є приватним підприємством, яке працює з 2007 року. Предметом діяльності підприємства продаж, оренда, а також сервісне обслуговування усієї техніки наданої FERMAR, так як підприємство є офіційним представником іспанської компанії в Україні. У 2020 році підприємство працювало фактично лише два місяці до карантину, що зумовило отримання значної суми збитку, погіршення всіх фінансових показників.

Визначено, що для оцінки використання безготівкових коштів на досліджуваному підприємстві використаємо метод горизонтального аналізу для порівняння показників за аналізований період, аналіз відносних показників для визначення відносного відхилення, графічний метод для наочного зображення результатів, табличний метод для узагальнення інформації та трендовий метод для прогнозування доходу та прибутку підприємства.

Проаналізувавши динаміку безготівкових коштів ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» за 2016 -2020 роки відмітимо, що хоча частка безготівкових коштів у оборотних активах не нижче 20%, проте у 2020 році обсяг безготівкових коштів суттєво зменшився, що пов'язано з карантинними обмеженнями в Україні, адже підприємство працювало лише перший квартал 2020 року. Найбільш висока достовірність прогнозу за поліміальною апроксимацією, і через наступні 7 років безготівкові кошти будуть мати від'ємний результат.

Визначено, що організація, контроль та ведення бухгалтерського обліку покладено на головного бухгалтера ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС», який в одній особі веде як бухгалтерський так і податковий та кадровий облік. Для ведення обліку використовується програма 1С. В той же час, - при автоматизованій

системі обліку не оформляються на паперовому носії документи, які організація повинна мати у роздрукованому вигляді.

З'ясовано, що зміст безготівкових розрахунків розкривається в платіжних документах, безготівкові розрахунки дозволяють здійснювати широкомасштабний моніторинг договірних зобов'язань як платниками, так і одержувачами грошей, а іноді і контролюючими та правоохоронними органами. Негрошові активи ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» відображаються в Балансі у складі оборотних активів у статті «Грошові кошти та їх еквіваленти». Для обліку наявності та руху коштів на поточному банківському рахунку, які можуть бути використані для поточних операцій підприємства, призначено рахунок 31 «Рахунки в банку». Цей рахунок активний, балансовий, призначений для обліку господарських активів.

На ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» використовується програма 1С, але вона вже трохи застаріла, ми пропонуємо використати для обліку MASTER:Бухгалтерія. Використання даної програми дозволить вдосконалити облік на підприємстві, вона є доступною за ціною та інтерфейсом для малих підприємств, легко форматується відповідно до вимог замовника, автоматично оновлюється програма зі збереженням архівних даних. Використання програми доступно для декількох користувачів, якими окрім головного бухгалтера може бути директор та заступник директора. Програма також має і мобільні додатки, що є актуальним в умовах карантинних обмежень.

Визначено, методика аудиту проводиться у відповідності до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторські послуги в Україні», Міжнародних стандартів аудиту і включає загалом чотири етапи: підготовчий, проміжний, основний та заключний. Так як аудит безготівкових розрахунків не є обов'язковим, дану процедуру може проводити служба внутрішнього аудиту підприємства. Джерелами інформації є виписки з рахунків банку, дані синтетичного та аналітичного обліку. Розробляється план аудиту, тести, проводиться опитування відповідальних осіб, проводиться звірка документів за

відповідний період. За результатами аудиту складається відповідний висновок з необхідними рекомендаціями по вдосконаленню обліку на підприємстві.

Для проведення аудиту ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» розроблено тести для оцінки внутрішнього контролю та програма аудиту безготівкових розрахунків. За результатами тестування виявлено деякі недоліки, наприклад не всі первинні документи зберігаються належним чином, кошти за надані послуги надходять із запізненням, що створює фінансові проблеми на підприємстві.

За результатами проведеного аудиту не виявлено суттєвих відхилень, надана інформація є достовірною, відповідає вимовам національного законодавства, та Міжнародним стандартам фінансової звітності. Проте, виявлено деякі помилки, зокрема неправильно вказано суму на платіжному дорученні прописом, але звіривши банківську виписку було зрозуміло, що це описка. Для поліпшення організації обліку на ТОВ «ФАСАДБУДСЕРВІС» необхідно бути більш уважними і перевіряти документи, що надаються до банківської установи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адлер О. О. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / О. О. Адлер, О. Й. Лесько. - Вінниця: ВНТУ, 2019. - 114 с.
2. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / Ю. І. Ключ [та ін.]. - Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. - 439 с.
3. Асмолова Т. В. Особливості обліку зобов'язань за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку: порівняльний аспект / Т. В. Асмолова, С. В. Сирцева // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. - 2015. - Вип. 12(1). - С. 15-22
4. Аудит: підручник / О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В.Кудрицький [та ін.]. К.: КНЕУ, 2015. 498 с.
5. Безготівкові розрахунки: практ. керівництво. - Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2016. - 94, [2] с.
6. Безготівкові розрахунки [Електронний ресурс] - URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/nocash>
7. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. О. Бланк. - Київ: Ельга, 2008. - 722, [1] с.
8. Бондаренко О. М. Методичні підходи до аудиту розрахунків з покупцями та замовниками, як об'єкту оборотних активів підприємства / О. М. Бондаренко, М. М. Ізмайлова // Економіка. Фінанси. Право. - 2017. - № 11. - С. 39-41.
9. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного економічного обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект. /Р.Ф.Бруханський //Бухгалтерський облік і аудит. -2014. № 8. - С. 18-28.
- 10.Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах. /Р.Ф.Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит.- 2014. -№ 9. - С. 27-36.
- 11.Бруханський Р. Ф., Скирпан О. П. Бухгалтерський облік: навч. посіб. - Тернопіль : ТНЕУ,- 2014.- 444 с.

- 12.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / Під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. 8-ме вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП «Рута», -2009. -912 с.
- 13.Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посіб. / Є. М. Романів, С. В. Приймак, А.П. Шот, С.М. Гончарук та інші. Львів. -ЛНУ ім. Івана Франка, - 2017. – 772 с.
- 14.Бухгалтерський облік, аналіз, контроль, оподаткування, фінансовий менеджмент: сучасні виклики та перспективи розвитку: колект. монографія. - Кривий Ріг: Чернявський Д.О.: ДонНУЕТ, 2018. - 171 с.
- 15.Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Н.М. Ткаченко, 6-те видання, доповнене і перероблене К.: Алерта, 2013. 982 с.
- 16.Васьківська К. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / К. В. Васьківська, О. А. Сич. - Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2017. - 236 с.
- 17.Гончарук С.М., Шот А.П. Збірник нормативно-правових актів з фінансового обліку. Інформаційно-довідкове видання. -Львів. : ЛДФА, -2012. - 296 с.
- 18.Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
- 19.Дерій В. А. Теоретико-методологічні засади обліку і контролю витрат та доходів підприємств: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.09.- Т., 2012. - 471, [7] арк.
- 20.Дмитренко І. М. Аудит (за міжнародними стандартами): навч. посіб. - К. : Кондор, - 2013. -391 с.
- 21.Жебка В. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / В. В. Жебка, О. М. Антонова, О. М. Урікова. - Київ: Логос, 2017. - 308, [2] с
- 22.Жолнер І. В.Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. навч. посіб. - К. : Центр учбової літератури, -2012. -368 с.
- 23.Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

- організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
- 24.Калітенко Д. О. Фінансова звітність та її аналітична інтерпретація: дис. ... д-ра філософії в галузі знань 07 Управління та адміністрування: спец. 071 / Калітенко Дарина Олександрівна. - Київ, 2020. - 275, [5] арк.
- 25.Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посібник. / П. В. Круш [и др.]. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 328 с.
- 26.Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності: підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 318 с.
- 27.Кнейслер О. В. Фінансовий менеджмент: підручник / О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. - Тернопіль: ТНЕУ, 2018. - 477 с.
- 28.Корнілова С. Формування фінансових результатів діяльності підприємства/ С. Корнілова. // Бухгалтерія.- 2013. № 6.- С. 52-56
- 29.Лебедзевич Я.В. Вплив облікової політики підприємства на доходи і результати діяльності. / Я. В. Лебедзевич// Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. Економічні науки. - 2013. № 15. -С. 155-161.
- 30.Лень В. С. Бухгалтерський облік у галузях економіки: підручник. - Чернігів: Десна Поліграф, -2013. - 437 с.
- 31.Лень В.С. Фінансовий облік: навчальний посібник. - К.:Академія, 2011. - 608 с
- 32.Макаренко А. П. Удосконалення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками на підприємстві / А. П. Макаренко, Д. Д. Кучкіна // Інвестиції: практика та досвід. - 2020. - № 2. - С. 29-35.

- 33.Макаренко А. П. Удосконалення обліку та внутрішнього аудиту розрахунків з дебіторами на торгівельних підприємствах / А. П. Макаренко, Д. Ю. Левитська // Інвестиції: практика та досвід. - 2021. - № 1. - С. 30-38.
- 34.Меліхова Т. О. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з постачальниками для підвищення економічної безпеки підприємства / Т. О. Меліхова, О. В. Троян, І. В. Бондаренко // Економіка та держава. - 2019. - № 2. - С. 88-93.
- 35.Меліхова Т. О. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків із покупцями з метою запобігання порушень під час тендерних закупівель / Т. О. Меліхова, Н. С. Чакалова, А. С. Кулек // Агросвіт. - 2019. - № 4. - С. 32-41.
- 36.Мескон, Майкл. Основы менеджмента: пер. с англ. / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. 3-е изд.- Москва: Вильямс, 2018.- 699с.
- 37.Мулик Я. І. Стан та перспективи розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства / Я. І. Мулик // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2018. - № 2. - С. 106-115.
- 38.Назаренко І. М. Аудит розрахунків з бюджетом: організаційно-функціональні та методичні основи / І. М. Назаренко, В. О. Сема // Агросвіт. - 2019. - № 20. - С. 50-55.
- 39.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 року. [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
- 40.Новицька Н. В. Облік і аудит розрахунків по товарним операціям: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Новицька Наталія Володимирівна. - Х., 2012. - 303 арк.
- 41.Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / Л. А.Янковська, З. Б. Живко, М. О. Живко [та ін.]. Львів: Магнолія 2006, 2015. 383 с.

- 42.Партин Г. О. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин, Н. Є. Селюченко. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. - 387 с.
- 43.Пасічник І. В. Перспективи розвитку сучасних технологій здійснення платежів в Україні / І. В. Пасічник, Т. С. Молодоря, С. М. В'язовий // Бізнес Інформ. - 2018. - № 6. - С. 285-289.
- 44.Пиріг С. О. Безготівкові розрахунки: показник економічного зростання країни / С. О. Пиріг, А. М. Ніколаєва, І. В. Олександренко // Економічний форум. - 2019. - № 1. - С. 151-158.
- 45.План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
- 46.Плахтій Т. Ф. Розвиток теорії і методології бухгалтерського обліку на основі якісного підходу: монографія / Т. Ф. Плахтій. - Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2017. - 304 с.
- 47.Податковий кодекс України від 02.12.2010 року[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 48.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
- 49.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
- 50.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. №

- 246[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
51. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
52. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року № 879[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
53. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон від 16.07.1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
54. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова НБУ від 21.01.2004 № 22[Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>
55. Про затвердження Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів і змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Постанова НБУ від 28.07.2008 № 216<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0910-08#Text>
56. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
57. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2374-III<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>
58. Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. / Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. -Полтава : ПУЕТ,- 2012. - 260 с.

59. Романів Є.М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. - Львів: ЛДФА,- 2014.- 265 с.
60. Сирцева С. В. Організація внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві / С. В. Сирцева, Д. Г. Мулява // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2015. - Вип. 12(1). - С. 308-316.
61. Сук Л. К. Фінансовий облік: навч. посіб. - Київ : Університет "Україна", - 2019. - 529 с.
62. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект: колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас. - Дніпропетровськ: «Герда»,- 2013. - Т. 1. - 358 с
63. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. 6-те вид. допов. і перероб. - К.: Алерта, - 2013.- 982 с.
64. Усе про облік доходів і витрат: класифікація доходів і витрат; порядок визначення та відображення доходів і витрат у бухгалтер. обліку; правила податк. обліку витрат на основ. засоби, штрафи, роялті, відсотки та ін.: практ. керівництво. - Дніпро : Баланс-Клуб,- 2018. - 126, [2] с
65. Фінансовий облік: підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк та ін. - К : Кондор-Видавництво, -2013. - 552 с.
66. Цивільний кодекс України | від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс] - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
67. Чепець О. Г. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту розрахунків з оплати праці / О. Г. Чепець, І. Ю. Кінебас // Бізнес Інформ. - 2019. - № 7. - С. 225-230.
68. Череп О. Г. Безготівкові розрахунки як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємств : монографія / О. Г. Череп, Л. А. Бехтер. - Запоріжжя : ЗНУ,- 2014. - 251 с.
69. Чуприна Л. В. Безготівкові розрахунки в Україні: проблеми та перспективи розвитку / Л. В. Чуприна, Ю. В. Харіна // Економіка. Фінанси. Право. - 2018. - № 4(2). - С. 4-6.

- 70.Шендригоренко М. Т. Актуальні питання аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками / М. Т. Шендригоренко // Молодий вчений. - 2018. - № 1(2). - С. 1022-1025.
- 71.Шот А. П. Фінансовий облік. Практикум: навч. посіб.: Вид. 2-ге, перероб. та доп. - Львів: ЛДФА, -2010. -236 с.
- 72.Шот А.П. Фінансовий облік : навч. посіб. - Львів : Видавництво ТЗОВ «Растр -7», -2016. - 342 с.

ДОДАТКИ